

VanderHelm Milieubeheer B.V.

Nobelsingel 2

2652 XA Berkel en Rodenrijs

T 010 249 24 60

F 010 249 24 70

I www.vdhelm.nl

E info@vdhelm.nl

BIC RABONL2U

IBAN NL56 RABO 0354 4306 45

K.v.K. 27233428

B.T.W. nr. NL8079.90.000.B01

MITIGATIE & COMPENSATIEPLAN

FLORA EN FAUNA

TEN BEHOEVE VAN DE

AANLEG NOORDELIJKE

RANDWEG VOORHOUT

Foto: Dhr. F.V. van der Lans

Opdrachtgever: Royal HaskoningDHV

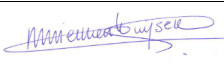
Plaats: Rotterdam

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.

Plaats: Berkel en Rodenrijs

Projectcode: DHVO130994

/DHVO151026

Verantwoording	Versie	Definitief versie 2
	Datum	28 januari 2016
Auteur	Mevr. ing. K.E. Orie-Vreugdenhil	b.a.
Kwaliteitscontrole	Mevr. ing. M. Nieuwenhuijsen	
Vrijgave	Dhr. ing. A.A. Heijboer	

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	3
1.1 AANLEIDING	3
1.2 DOELSTELLING	3
1.3 DESKUNDIGHEID.....	3
1.4 KWALITEITSBORGING	3
1.5 VERANTWOORDING.....	3
1.6 WERKWIJZE MITIGATIE EN COMPENSATIEPLAN EN KAART	4
2. PROJECTGEBIED.....	5
2.1 HUIDIGE SITUATIE PROJECTGEBIED.....	5
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN	6
3. OMGAAN MET BESCHERMDE SOORTEN	7
3.1 RESULTATEN ECOLOGISCH ONDERZOEK	7
3.2 TOETSING BESCHERMDE SOORTEN.....	9
3.2.1 <i>Zorgplicht</i>	9
3.2.2 <i>Beoordeling effect op door de Flora- en faunawet beschermde soorten</i>	9
4. MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN	13
4.1 PLANNING WERKZAAMHEDEN IN RELATIE TOT ECOLOGISCHE ASPECTEN	13
4.2 MITIGERENDE MAATREGELEN.....	15
4.2.1 <i>Vissen en amfibieën</i>	15
4.2.2 <i>Algemeen beschermde amfibieën en algemene vissen</i>	15
4.2.3 <i>Kleine modderkruiper</i>	15
4.2.4 <i>Rivierdonderpad</i>	15
4.2.5 <i>Bittervoorn</i>	16
<i>Mitigerende maatregelen:</i>	16
4.2.6 <i>Rugstreeppad</i>	17
<i>Mitigerende maatregelen:</i>	17
4.3 VLEERMUIZEN	22
4.3.1 <i>Compensatie foerageergebied Gewone dwergvleermuis</i>	22
4.3.2 <i>Mitigatie zorgplicht maatregelen</i>	24
4.3.3 <i>Mitigatie lichthinder vleermuizen</i>	24
4.4 VOGELS	25
4.5 ALGEMENE ZORGPLICHT MAATREGELEN - ALLE SOORTGROEPEN	27
5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	28
5.1 CONCLUSIES.....	28
5.2 AANBEVELINGEN	28
5.3 OPMERKING IN VERBAND MET NIEUWE NATUURBESCHERMINGSWET	29
REFERENTIES	30

BIJLAGEN:

1. LOKALE LIGGING PROJECTGEBIED
2. WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING
3. KAART MET MAATREGELEN - GEBIEDEN VAN ECOLOGISCHE WAARDE
4. INSTRUCTIE PLAATSEN AMFIBIEKEREND SCHERM
5. FOTO'S
6. ONTWERP NOORDELIJKE RANDWEG ROYALHASKONING DHV
7. INRICHTINGSSCHETS ECOLOGISCHE VERBINDINGSZONE ROYALHASKONING DHV
8. UITGEWERKTE COMPENSATIE FOERAGEERGEBIED GEWONE DWERGVLEERMUIS
9. BESLUIT FF/75C/ 2015/0099.TOEK.SH

1. INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van Royal HaskoningDHV, opdracht gekregen voor het opstellen van een mitigatie en compensatieplan flora en fauna ten behoeve van de aanleg Noordelijke Randweg Voorhout. Royal HaskoningDHV maakt in opdracht van de gemeente Teylingen het ontwerp voor de Noordelijke Randweg Voorhout.

1.1 AANLEIDING

Aanleiding tot dit compensatieplan flora en fauna is de voorgenomen aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout en de aanwezigheid van beschermde soorten betreffende rugstreeppad, kleine modderkruiper, bittervoorn, rivierdonderpad, vleermuizen, broedvogels en algemene vissoorten die (mogelijk) een negatief effect ondervinden van de werkzaamheden.

Onderhavig document wordt aangepast wanneer de planning wordt gewijzigd en de definitieve uitwerking van enkele maatregelen concreet is. Van het document zal dan een definitieve versie verschijnen.

1.2 DOELSTELLING

Doel van het mitigatie en compensatieplan is het geven van randvoorwaarden, het benoemen van te nemen maatregelen en functionele eisen (uitwerking van de mitigerende en compenserende maatregelen) ten behoeve van het minimaliseren van negatieve effecten op flora en fauna.

1.3 DESKUNDIGHEID

De medewerkers van de afdeling Ecologie van VanderHelm Milieubeheer B.V. voldoen aan tenminste één van de door het Ministerie van Economische Zaken genoemde voorwaarden, zie box 1, en zijn daarmee te kwalificeren als deskundige.

Box 1: Deskundigheid (Bron: Ministerie van Economische Zaken)

Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

1.4 KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd, zijn gebaseerd op het door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig project is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V. Dit kwaliteitssysteem is door Lloyd's Register Quality Assurance gecertificeerd conform de norm ISO 9001:2008.

1.5 VERANTWOORDING

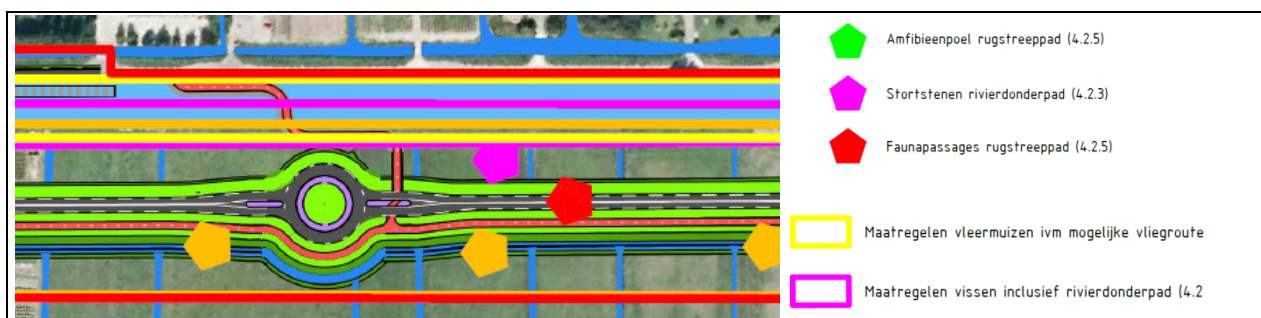
VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van de uit te voeren of reeds uitgevoerde werkzaamheden.

1.6 WERKWIJZE MITIGATIE EN COMPENSATIEPLAN EN KAART

In het projectgebied (zie hoofdstuk 2) bevinden zich in het kader van de door Natuurwetgeving beschermde soorten meerdere gebieden van ecologische waarde. In deze gebieden bevinden zich beschermde soorten die een negatief effect ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden. Om dit negatieve effect te voorkomen zijn maatregelen opgenomen die dienen te worden uitgevoerd voorafgaand en/of tijdens de voorgenomen werkzaamheden. Het voorkomen van negatief effect is van belang om overtreding op de Flora- en faunawet te voorkomen. De maatregelen zijn gebaseerd op de soortenstandaards van het ministerie van Economische zaken, gedragscode van de Unie van Waterschappen en expert judgement.

De ecologische maatregelen zijn op een kaart ingetekend, deze kaart is te vinden in bijlage 3 (een uitsnede van de kaart is als voorbeeld opgenomen in afbeelding 1). De kaart kan gebruikt worden door de uitvoerende partij als oriëntatie waar zich locaties bevinden waar ecologische maatregelen noodzakelijk zijn. Op de kaart zijn de gebieden aangegeven door middel van een kader of polygoon. Per kader of polygoon is aangegeven bij welke werkzaamheden of voor welke soort ecologische maatregelen nodig zijn, er wordt hierbij verwezen naar een paragraaf in hoofdstuk 4 van dit rapport waarin maatregelen zijn opgenomen die uitgevoerd dienen te worden tijdens de uitvoering.

In afbeelding 1 is te zien hoe de kaders en polygonen eruit zien en dat er wordt verwezen naar mitigerende maatregelen in hoofdstuk 4. In bijlage 3 is de kaart als A1 opgenomen die een geheel overzicht biedt over het projectgebied.

Afbeelding 1: Weergave voorbeeldkaart uit bijlage 3

De kaart (bijlage 3) verwijst niet naar alle in hoofdstuk 4 beschreven paragrafen. Voor enkele paragrafen geldt dat, waar nodig, de mitigerende en compenserende maatregelen wel uitgevoerd dienen te worden. De volgende paragrafen worden (deels) niet vermeld op de kaart, maar maatregelen moeten wel worden uitgevoerd:

- § 4.3.1: Op de kaart is de vliegroute aangegeven en niet de invloedssfeer van de werkzaamheden. Houdt rekening met werkzaamheden die van invloed kunnen zijn op de vliegroutes van watervleermuizen, zoals nachtelijke werkzaamheden waarbij geluidsoverlast en verlichting die op de watergang schijnt (zie § 4.3.2);
- § 4.4: Omdat vogels elk jaar op een nieuwe plek kunnen broeden is deze soortgroep niet opgenomen op de kaart, de mitigerende maatregelen in deze paragraaf zijn altijd van toepassing indien er broedende vogels aanwezig zijn in het projectgebied;
- § 4.4: In dit hoofdstuk worden maatregelen m.b.t. de oeverzwaluw genoemd, dit is in het gehele gebied van belang wanneer steile zandwanden kunnen ontstaan;
- § 4.5: Deze maatregelen gelden voor alle maaierwerkzaamheden en inrichtingswerkzaamheden.

In hoofdstuk 2 is het projectgebied weergegeven. In hoofdstuk 3 is de relevante wetgeving nader toegelicht. In hoofdstuk 4 zijn alle te nemen maatregelen opgenomen. In hoofdstuk 5 worden conclusies en aanbevelingen gegeven.

2. PROJECTGEBIED

2.1 HUIDIGE SITUATIE PROJECTGEBIED

Het projectgebied betreft de toekomstige Noordelijke Randweg Voorhout en de daarnaast aan te leggen ecologische verbingszone. De randweg zal worden aangelegd vanaf de N444, door een deel van de polder Boekhorst, vervolgens onder het spoor doorsteken en aansluiten op de eveneens nog te realiseren rotonde Hooghkamer, als uiterste punt van de aan te leggen ontsluitingsweg Hooghkamer. Ten zuidoosten van de randweg is de bebouwde kom van Voorhout gelegen, tussen de nieuw aan te leggen weg en de bebouwde kom van Voorhout blijft waarschijnlijk de komende jaren nog een deel van de polder Boekhorst intact. De polder Boekhorst ten westen van het spoor bestaat momenteel voornamelijk uit grasland wat agrarisch in gebruik is en bevat zeer geschikt biotoop voor weidevogels (kievit, scholekster, grutto en tureluur). Het gebied valt momenteel niet onder een belangrijk weidevogelgebied. Uiteindelijk zal in dit deel van de polder eveneens woningbouw worden gerealiseerd. De N444 is zuidwestelijk gelegen. Ten noordwesten is de Haarlemmertrekvaart gelegen, een brede vaart die een scheiding vormt tussen de polder en de noordelijker gelegen polder waar zich veel akkerbouw bevindt.

Tussen de Haarlemmertrekvaart en de toekomstige Noordelijke Randweg Voorhout ligt een ecologische verbingszone, dit betreft de strook grond van circa 30 meter breed aan de zuidoost kant van de Haarlemmertrekvaart. Momenteel bestaat de ecologische zone nog uit weilanden, bollenvelden en enige begroeiing.

Ten noordwesten van de Haarlemmertrekvaart is een verbindend fietspad gepland en aanpassing van de weg. Het tracé loopt langs/over een voormalige stort en bollenveld, daarnaast zijn enkele watergangen in het gebied aanwezig die gedempt dienen te worden.

De begrenzing van het projectgebied is weergegeven in afbeelding 2 en voor de lokale situatiekaart wordt verwezen naar bijlage 1. De gegevens van het projectgebied zijn weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	(Toekomstige) Noordelijke Randweg Voorhout
Gemeente:	Gemeente Teylingen
Provincie:	Provincie Zuid Holland
Kilometerhokken (Rijksdriehoekscoördinaten):	X: 92 / Y: 471 - 472 X: 93 / Y: 471 - 472

— Globale projectbegrenzing

Afbeelding 2: Globale begrenzing projectgebied (Bron: Bingmaps)

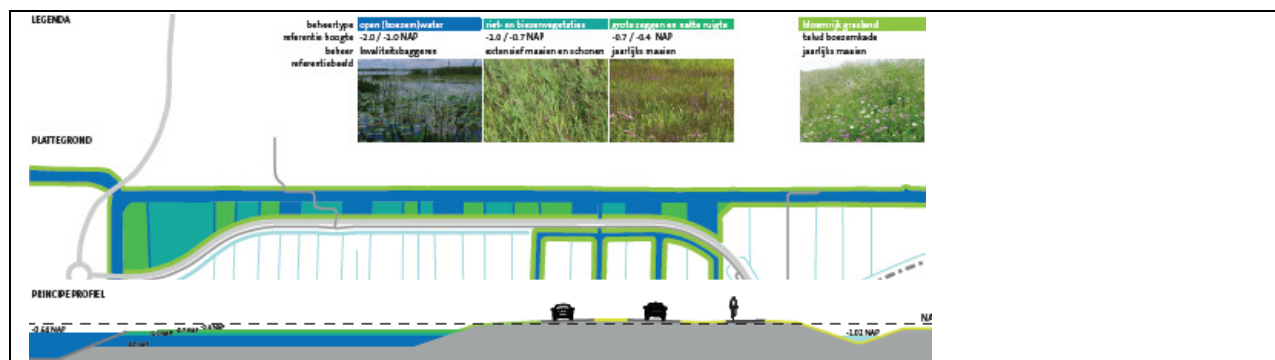
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN

In de toekomstige situatie zal de Noordelijke Randweg Voorhout en de daarnaast gelegen ecologische verbindingszone worden ingericht. Daarnaast wordt een verbindingsweg gerealiseerd tussen de Leidsevaart (Haarlemmertrekvaart) en de aansluiting Leeweg N444 in Noordwijk. De werkzaamheden bestaan uit het aanleggen van de Noordelijke Randweg en een naastgelegen fietspad, het realiseren van een spoortunnel, het aansluiten op de N444 en het inrichten van de ecologische verbindingszone. Om het noordelijk gelegen gebied per fiets te bereiken zal eveneens een fietsbrug worden gerealiseerd over de Haarlemmertrekvaart, die aansluit op de verbindingsweg Leeweg N444. Om de Noordelijke Randweg te kunnen aanleggen zal de weg verhoogd in het landschap komen te liggen, hiervoor dient voorbelasting te worden aangebracht wat minimaal een half jaar blijft liggen, daarnaast zullen bestaande watergangen worden gedempt en nieuwe watergangen worden gegraven. De polderwatergangen ter plaatse van de nieuwe weg worden alle gedempt, hiervoor komt ter compensatie een bredere watergang aan de zuidkant van de nieuw aan te leggen weg terug (langs de gehele nieuwe weg), alsmede enkele delen van de nieuw ecologische verbindingszone zullen uit water bestaan. Het ontwerp van de weg is gemaakt door RoyalHaskoningDVH en weergegeven in afbeelding 3 en daarnaast in detail opgenomen in bijlage 6.

Afbeelding 3: ontwerp Noordelijke Randweg 21 - 9 - 2015 (definitief) (Royal HaskoningDVH Nederland B.V.)

In het gebied is een ecologische verbindingszone gelegen tussen de nieuw aan te leggen Noordelijke Randweg en de Haarlemmertrekvaart. Momenteel bestaat deze nog uit de weilanden zoals de agrariërs deze hebben ingericht. In de nieuwe situatie zal de ecologische zone worden ingericht als beheertype moeras. Binnen dit beheertype worden 3 sub-beheertypes onderscheiden, te weten 'open boezemwater', 'riet- en biezenvegetaties' en 'grote zeggen en natte ruigten'. Het ontwerp voor de ecologische verbindingszone is reeds opgesteld door RoyalHaskoningDVH in overleg met Provincie Zuid Holland en weergegeven in afbeelding 4 en daarnaast opgenomen in bijlage 7.

Afbeelding 4: Inrichtingsschets ecologische verbingszone versie 0.3 (Royal HaskoningDHV Nederland B.V.)

3. OMGAAN MET BESCHERMDE SOORTEN

3.1 RESULTATEN ECOLOGISCH ONDERZOEK

De volgende ecologische onderzoeken zijn ten behoeve van de voorziene herontwikkeling uitgevoerd in het gebied:

- Natuurtoets Noordelijke Randweg Voorhout, Arcadis, 31 oktober 2005;
- Noordelijke randweg te Voorhout, rapport vleermuizen, broedvogels, rugstreeppad en vissen, E.C.O.Logisch, d.d. 13 december 2012;
- Floraonderzoek t.b.v. bestemmingsplanprocedure voor realisatie van de noordelijke randweg, NWC, juli 2013;
- Quickscan flora en fauna in verband met de bestemmingsplanprocedure voor de realisatie van een verbindingsweg tussen de Leidsevaart en de aansluiting Leeweg N444 in Noordwijk, NWC, oktober 2014;
- Activiteitenplan Bittervoorn en Rugstreeppad ten behoeve van de aanleg Noordelijke Randweg Voorhout, VanderHelm Milieubeheer B.V., d.d. 25 februari 2015, kenmerk DHVO150020;
- Toekenning ontheffing FF/75C/2015/0099.toek.sh, Rijksdienst voor ondernemend Nederland, d.d. 23 juli 2015;
- Mitigatie en compensatieplan Flora- en Fauna ten behoeve van de aanleg Noordelijke Randweg Voorhout en Bypass (verbindend fietspad), VanderHelm Milieubeheer B.V., d.d. 24 juli 2015, kenmerk DHVO130994;
- Addendum op briefrapport 2012 concept, noordelijke randweg te Voorhout, E.C.O.Logisch, d.d. 3 augustus 2015;
- Vliegrouteonderzoek Leidsevaart en Haarlemmertrekvaart (brug naar de N444) te Voorhout, VanderHelm Milieubeheer B.V., d.d.11 september 2015, kenmerk DHVO150297.

Op basis van deze onderzoeken is een actualiserende ecologische quickscan (VanderHelm Milieubeheer b.v., kenmerk DHVO151026, d.d. 19-10-2015) uitgevoerd. In dit onderzoek wordt het volgende geconcludeerd. Voor de methode en specifieke resultaten wordt verwezen naar de bovenstaande onderzoeken.

De volgende beschermde soorten aanwezig zijn:

- Tabel 1: Dotterbloem, Zwanenbloem, diverse amfibieën en grondgebonden zoogdieren
- Tabel 2: Kleine Modderkruiper en Rivierdonderpad
- Tabel 3 IV HR: Rugstreeppad, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Watervleermuis, Meervleermuis, Laatvlieger
- Tabel 3 AMvB: Bittervoorn
- Vogels: Huismus (vogel met jaarrond beschermd nest (categorie 2) ter hoogte van Spoorlaan 131, hier vinden echter geen werkzaamheden plaats
Ijsvogel (vogel met jaarrond beschermd nest (categorie 5), onvoldoende alternatief)
Diverse vogels uit categorie 5, waarvoor voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig zijn.
Diverse vogels met een niet jaarrond beschermd nest

De volgende beschermde soorten op basis van het biotoop worden verwacht:

- Tabel 1: Diverse amfibieën en grondgebonden zoogdieren

- Vogels: Vogels met jaarrond beschermd nest uit categorie 4 Sperwer en Ransuil (in de toekomst)
Diverse vogels met een niet jaarrond beschermd nest

De volgende beschermde gebieden aanwezig zijn in en rond het projectgebied:

- Natuurbeschermingswet 1998: Coepelduynen en Kennemerland-Zuid op 2,75 kilometer afstand;
- Natuur Netwerk Nederland: Ecologische verbindszone binnen het projectgebied

Rekening dient te worden gehouden met:

- De (mogelijke) aanwezigheid van de hierboven genoemde beschermde soorten;
- Vervolgstappen inzake het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voormalige Ecologische Hoofdstructuur) aangezien het projectgebied in het NNN ligt;
- De zorgplicht zoals opgenomen in de Flora- en faunawet, die te allen tijde van toepassing is. De zorgplicht is van toepassing op alle soorten.

Geen rekening hoeft te worden gehouden met:

- De Natuurbeschermingswet 1998 aangezien de werkzaamheden geen effect hebben op enig beschermd natuurgebied volgens de Natuurbeschermingswet 1998, zoals onder andere aangetoond in de voortoets opgesteld door de omgevingsdienst West Holland en onderhavig document.

Aanbevelingen

Naar aanleiding van de actualiserende ecologische quickscan wordt geadviseerd om:

- Af te stemmen met de Provincie Zuid-Holland of mogelijk nog een ontheffing nodig is op grond van de Verordening Ruimte 2014 van de provincie Zuid-Holland in verband met een eventuele bestemmingswijziging met significante gevolgen voor de NNN (voormalige Ecologische Hoofdstructuur);
- Voor de Rugstreeppad en de Bittervoorn te werken onder de reeds afgegeven ontheffing met kenmerk (FF/75C/2015/0099.toek.sh);
- Voor de Tabel 1 soorten, alsmede de Tabel 2 soorten Kleine Modderkruiper en Rivierdonderpad en de meeste categorie 5 vogels met een jaarrond beschermd nest, te werken onder het reeds opgestelde mitigatie en compensatieplan;
- Aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar:
 - Het gebruik van het projectgebied door Sperwer en Ransuil (jaarrond beschermde vogels, categorie 4) de komende jaren te monitoren in het broedseizoen zodat bij verschijnen, hiermee rekening kan worden gehouden en eventueel (tijdig) een ontheffing kan worden aangevraagd;
- Onder begeleiding van een deskundig ecooloog te bepalen welke mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om verstoring en vernietiging van de beschermde elementen voor vleermuizen te voorkomen; geadviseerd wordt om deze mitigerende maatregelen vast te leggen in een mitigatieplan;
- Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht; verstoring van vleermuizen door extra licht dient zoveel als mogelijk te worden voorkomen ook bij soorten waarvan geen essentieel foerageergebied of een essentiële vliegroute aanwezig is;
- Een vervangende ijsvogelwand te creëren alvorens de bestaande potentiële ijsvogelwand te vernietigen, zodat voldoende alternatief broedgelegenheid voor deze categorie 5 jaarrond beschermde vogel aanwezig blijft of eerst in kaart te brengen of de ijsvogel momenteel in het projectgebied broedt;
- Wanneer in het voorjaar of de zomer of in de bosschages tot laat in het najaar wordt gewerkt: voor de start van de werkzaamheden het projectgebied en de directe omgeving ('invloedsfeer van de werkzaamheden') te controleren op broedvogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn, is het aan de deskundige om te bepalen of met de werkzaamheden kan worden aangevangen;
- Bij het uitvoeren van de werkzaamheden geen steile wanden van zand te creëren, zodat het aantrekken van oeverzwaluwen wordt voorkomen;
- Tijdens de werkzaamheden alert te zijn op het voorkomen van (beschermde) dieren op en rond het projectgebied. Bij het voorkomen van (beschermde) dieren, deze de tijd te gunnen om te kunnen vluchten;
- Indien men onverwachts zwaarder (Tabel 2 of 3) beschermde soorten aantreft, altijd het advies van een deskundige te raadplegen;
- Bij twijfel over de aanwezigheid van beschermde soorten de hulp van een deskundige in te roepen.

In het onderhavige mitigatieplan wordt invulling gegeven aan de aanbevelingen uit de actualiserende ecologische quickscan.

3.2 TOETSING BESCHERMDE SOORTEN

3.2.1 ZORGPLICHT

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Zorgplicht:

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk te beperken of ongedaan te maken

3.2.2 BEOORDELING EFFECT OP DOOR DE FLORA- EN FAUNAWET BESCHERMDE SOORTEN

Indien aanwezige beschermde soorten geen negatief effect ondervinden van de zowel tijdelijke als permanente situatie vindt er geen overtreding van de Flora- en faunawet plaats. Maatregelen zijn dan niet nodig. Op het moment dat er wel een (tijdelijk) negatief effect optreedt zullen maatregelen, zoals opgenomen in hoofdstuk 4, getroffen dienen te worden om te voorkomen dat er een overtreding plaats vindt van de Flora- en faunawet. Een negatief effect op de lokale populatie kan op de volgende manier vastgesteld worden:

- Wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings- rust- en / of verblijfplaats aangetast door de voorgenomen activiteiten?
- Is het leefgebied van essentieel belang voor de instandhouding van de lokale populatie / komt de gunstige staat van instandhouding van de landelijke populatie niet in gevaar?

Hieronder worden de resultaten van de actualiserende ecologische quickscan en een toetsing aan de Flora- en faunawet per soortgroep besproken.

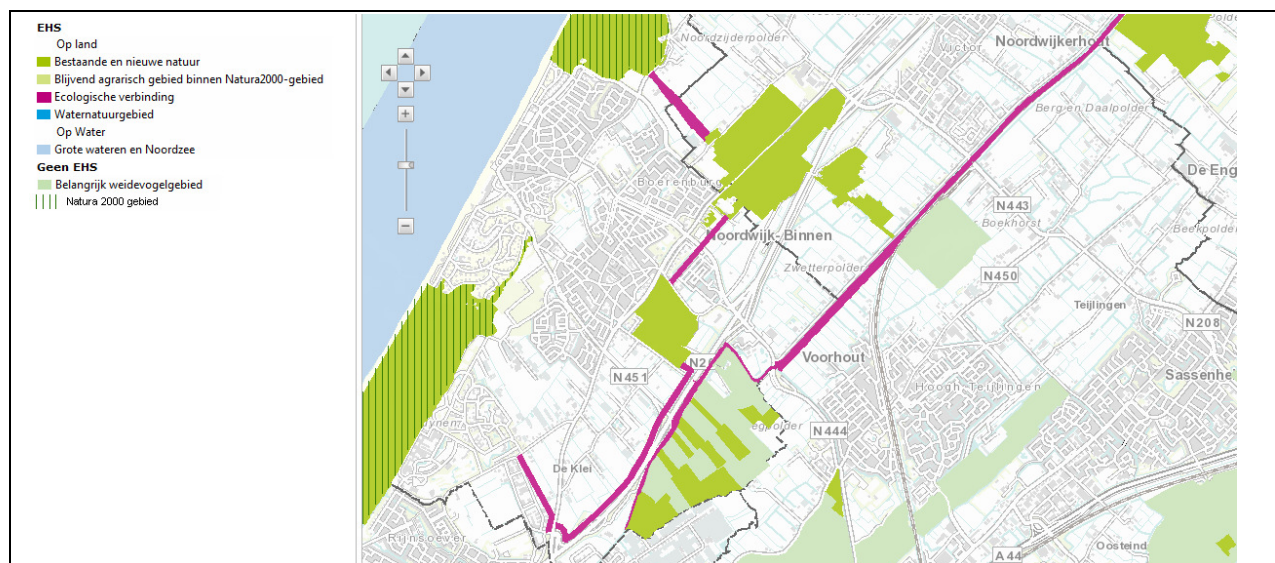
Broedvogels

In het plangebied zijn diverse broedvogels aangetroffen. Deze zijn onder te verdelen in drie categorieën, te weten weidevogels, algemene broedvogels en broedvogels uit categorie 5.

Weidevogels

Weidevogels zijn conform de Flora- en faunawet beschermd zolang ze een nest hebben en daadwerkelijk broeden. Om te werken conform de Flora- en faunawet dient derhalve te worden gewerkt conform § 4.4.

In Nederland zijn daarnaast een aantal gebieden aangewezen als belangrijk weidevogelgebied, wanneer dit het geval is, dient het te verdwijnen oppervlakte aan geschikt weidevogelgebied te worden gecompenseerd. In dit geval vormt het deel polder waar de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout is gepland geen onderdeel van een belangrijk weidevogelgebied (zie afbeelding 5). Het compenseren van het gebied is derhalve geen verplichting.

Afbeelding 5: Ligging van belangrijke weidevogelgebieden

In hoofdstuk 5.2 zijn een aantal vrijblijvende aanbevelingen opgenomen die positief zijn voor weidevogels.

Jaarrond beschermde nesten categorie 1-4

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen het projectgebied kan middels de quickscan niet worden uitgesloten. Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels Artikel 11 van de Flora- en faunawet, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Om overtreding van Artikel 11 te voorkomen is een aanvullend onderzoek nodig naar de aan- of afwezigheid van jaarrond beschermde nesten.

Er worden jaarrond beschermde nesten verwacht van huismussen (categorie 2) ter hoogte van Spoorlaan 131. Op of nabij dit terrein vinden geen werkzaamheden plaats, derhalve worden negatieve effecten uitgesloten.

Jaarrond gebruik van nesten door de soorten sperwer (categorie 4) en ransuil (categorie 4) dit jaar zijn uitgesloten. De bomen in het projectgebied bieden echter wel potentie voor deze soorten onder andere in de vorm van ekster- en zwarte kraainesten, alsmede de beschutheid van de bosschages. Sperwer en/of Ransuil zullen het gebied derhalve in gebruik kunnen nemen komende jaren. Buizerd wordt niet verwacht omdat deze vaak bomen verkiezen die een goed overzicht over een gebied bieden en daarnaast een groot eigen nest bouwen in een geschikte oksel van een boom. De aangetroffen ekster en kraaiennesten voldoen hier niet aan. Omdat jaarrond beschermde nesten zwaar zijn beschermt en wanneer aanwezig een ontheffing nodig is om deze te mogen verwijderen, is het verstandig het projectgebied te monitoren op deze soorten (in het broedseizoen). Wanneer deze vogels het projectgebied in gebruik hebben genomen om te broeden, kan gelijk een ontheffingsaanvraag in gang gezet worden.

Jaarrond beschermde nesten categorie 5

Er zijn op het moment van het locatiebezoek in 2015 jaarrond beschermde nesten aanwezig van onder andere Ekster (categorie 5) en Zwarte Kraai (categorie 5). Daarnaast worden in het broedseizoen ook Koolmees, Pimpelmees, Boomkruiper, Groene Specht, Grote Bonte specht verwacht, vogels met jaarrond beschermde nesten uit categorie 5, die in het projectgebied voor (kunnen) komen. Voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 geldt echter dat als er in de omgeving voldoende alternatief aanwezig is, de nesten een gelijke beschermingsstatus hebben als niet jaarrond beschermde nesten. In dit geval is voor de eerder vermelde categorie 5 soorten voldoende alternatief in de omgeving en geldt de bescherming alleen wanneer er een broedgeval aanwezig is.

Een uitzondering daarop vormt mogelijk de ijsvogel. Er is een geschikt ijsvogelwandje nabij het oude vervallen schuurtje langs de Leidse Vaart, eveneens is een ijsvogel ten tijde van het locatie bezoek in de nabijheid waargenomen. Er dient een alternatief ijsvogelwandje aan te worden gelegd in het gebied, alvorens de huidige wand te vernietigen (zoals het er nu uit ziet zal dit wandje vernietigd worden bij de nieuwe inrichting van het gebied), zodat voldoende alternatief ook voor deze soort aanwezig blijft.

Een tweede optie is eerst te monitoren of de waargenomen ijsvogel daadwerkelijk in de betreffende wand broedt of toch een andere nestplaats bezet.

Niet jaarrond beschermde nesten

Er worden niet- jaarrond beschermde nesten verwacht van soorten die in bomen, weilanden en watergangen broeden. Hierbij dient te worden gedacht aan soorten als kievit, grutto, tureluur, merel, houtduif, winterkoning, meerkoet, wilde eend etc. Daarnaast dient bij het werken met zandhopen/voorbelaasting rekening te worden gehouden met het mogelijk verschijnen van de oeverzwaluw. De nesten van deze soorten zijn beschermd zolang ze in gebruik zijn om te broeden. De bescherming van deze nesten is geregeld middels Artikel 11 van de Flora- en faunawet. De periode dat er de meeste kans is op verstoring van niet- jaarrond beschermde nesten ligt in het voorjaar en de zomer, houtduiven kunnen echter doorbroeden tot laat in het najaar. Als er in deze gevoelige periode wordt gewerkt moet rekening worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden uitgevoerd om vestiging van vogels en derhalve verstoring op broedvogels te voorkomen.

Vleermuizen

Vaste rust- en verblijfplaatsen

De gebouwen ter plaatse van Spoorlaan 131 bevatten mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast bevatten de bomen in het projectgebied mogelijk holten die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Het slopen van gebouwen of omzagen van bomen waarin vleermuizen verblijven betekent een overtreding van Artikel 11 van de Flora- en faunawet. Daarnaast is er kans op overtreding van Artikel 9 van de Flora- en faunawet bij het slopen van gebouwen of omzagen van bomen met vleermuizen daarin. De gebouwen ter plaatse van Spoorlaan 131 blijven behouden en er zal hier geen extra verlichting komen door de werkzaamheden, derhalve worden negatieve effecten op eventuele vaste rust en verblijfplaatsen van vleermuizen ter hoogte van Spoorlaan 131 door de werkzaamheden in het kader van de Noordelijke Randweg uitgesloten.

Vliegroutes of foerageergebied

Uit het onderzoek naar vliegroutes blijkt dat in het gebied vliegroutes en foerageergebieden aanwezig zijn van Gewone dwergvleermuizen, Watervleermuizen en Meervleermuizen. Omdat in de omgeving geen gelijkwaardige brede watergangen aanwezig zijn, geen informatie beschikbaar is over de lokale populatie van deze soorten wordt aangenomen dat de watergangen een essentiële vlieg- en mogelijk een migratieroute vormen voor deze soorten. Daarnaast wordt aangenomen dat het foerageergebied voor Gewone dwergvleermuizen, Watervleermuizen en meervleermuizen in het projectgebied van belang is voor de instandhouding van de soort(en) op populatieniveau. Belangrijke foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de populatie vallen ook onder de bescherming van de vaste rust- en verblijfplaatsen (Artikel 11).

Essentiële vlieg- en migratieroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen ook onder de bescherming van de vaste rust- en verblijfplaats (Artikel 11). Door het uitvoeren van de werkzaamheden (verlichten van watergangen alsmede kappen van de bosschages langs de N444) en het aanpassen van het projectgebied kunnen de essentiële vliegroutes en het essentieel foerageergebied worden verstoord en/of vernietigd. Dit betreft een overtreding van Artikel 11 van de Flora- en faunawet. Verstoring kan bijvoorbeeld optreden doordat bouwlampen worden geplaatst die het wateroppervlak verlichten waardoor foeragerende vleermuizen 's nachts worden verstoord. Vernietiging kan optreden doordat de bomen langs de N444 worden verwijderd of verlichting die op het wateroppervlak schijnt.

Om verstoring en vernietiging van de essentiële vliegroutes en het essentieel foerageergebied te voorkomen dienen mitigerende maatregelen te worden genomen. Een ontheffing zal in dit geval niet worden afgegeven omdat in de omgeving geen gelijkwaardige alternatieven zijn te realiseren. De effecten zullen daarom moeten worden voorkomen/gemitigeerd. Daarnaast moet er sprake zijn van één van de volgende wettelijke belangen uit de Habitatrichtlijn (art. 16, lid 1): 1) de bescherming van flora en fauna; 2) de veiligheid van het luchtverkeer; 3) de volksgezondheid of openbare veiligheid; 4) dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Indien negatieve effecten niet voorkomen en/of gemitigeerd kunnen worden is er het mogelijkheid om een arbeidsintensief vervolgonderzoek uit te voeren waarbij wordt onderzocht of er daadwerkelijk sprake is van essentiële vliegroutes en een essentieel foerageergebied. Tijdens dit onderzoek zal onder andere de grote van de lokale populatie Gewone dwergvleermuizen, Watervleermuizen en Meervleermuizen in kaart moeten worden gebracht.

Daarnaast zijn in het projectgebied foeragerende en overvliegende vleermuizen vastgesteld waarvan het foerageergebied en/of de vliegroute niet essentieel is. Voor deze soorten is de zorgplicht van kracht. Dit houdt in dat verstoring van vleermuizen door licht zowel tijdens de aanleg fase als in de definitieve situatie zoveel als mogelijk dient te worden voorkomen.

Vissen

In de watergangen in het projectgebied komen vaste rust- en verblijfplaatsen van drie beschermde vissoorten (Kleine Modderkruiper, Bittervoorn en Rivierdonderpad) voor. Voor de beschermde vissoorten betekent een vernietiging van de verblijfplaats waarbij de functionaliteit van het leefgebied in het geding komt een overtreding van Artikel 11 van de Flora- en faunawet. Het dempen van een watergang met daarin beschermde vissoorten kan zonder aanvullende maatregelen leiden tot overtreding van Artikel 9 van de Flora- en faunawet, namelijk het doden of verwonden van een beschermde diersoort. Voor Tabel 2 soorten (kleine modderkruiper en rivierdonderpad) geldt een vrijstelling van de Flora- en faunawet wanneer gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Voor de Tabel 3 soort Bittervoorn dient bij werkzaamheden aan de watergangen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling een ontheffing te worden aangevraagd. Een ontheffing in het kader van de Bittervoorn is reeds aangevraagd en verkregen (FF/75C/2015/0099.toek.sh). Voor de soorten Kleine Modderkruiper en Rivierdonderpad wordt gewerkt onder een goedgekeurde gedragscode middels een mitigatie- en compensatieplan (werkprotocol).

Rugstreeppad

In het projectgebied zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van de Rugstreeppad (Tabel 3) aanwezig. Door de werkzaamheden worden vaste rust- en verblijfplaatsen vernietigd, waardoor er overtreding plaatsvindt van artikel 11 van de flora- en faunawet. Hiervoor is reeds een ontheffing aangevraagd en verkregen (FF/75C/2015/0099.toek.sh).

Tabel 1 soorten en overige soorten

Er worden op basis van bureaustudie en veldinventarisatie geen beschermde kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen verwacht in het projectgebied. Wel komen van deze soortgroepen niet-beschermde soorten voor. Er worden diverse Tabel 1 soorten (licht beschermde soorten) verwacht binnen de soortgroepen planten, amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Middels de vrijstellingsregeling (AMvB art. 75) wordt in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend voor Tabel 1-soorten. Derhalve hoeven voor deze soorten geen aanvullende maatregelen te worden genomen in het kader van de Flora- en faunawet. Opgemerkt wordt dat de zorgplicht voor alle soorten van toepassing is.

4. MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

4.1 PLANNING WERKZAAMHEDEN IN RELATIE TOT ECOLOGISCHE ASPECTEN

De werkzaamheden voor de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout en inrichting ecologische verbindingszone zal over meerdere jaren worden uitgevoerd. Aangezien er in de natuur veranderingen kunnen plaatsvinden met betrekking tot de habitat kunnen nieuwe (beschermde) soorten zich vestigen in het projectgebied en kan er jaarlijks sprake zijn van nieuwe broedvogels en nieuwe broedplaatsen. Om een actueel ecologisch beeld te behouden zijn ecologische gebiedsinspecties en monitoring rondes nodig die worden uitgevoerd door een deskundig ecooloog.

Het uitvoeren van gebiedsinspecties ten tijde van de aanleg door een deskundig ecooloog is noodzakelijk. In de periode 1 maart – 1 juli, minimaal om de twee weken, wanneer er een wezenlijk risico is op vestiging van broedvogels, of andere beschermde soorten (amfibieën, vaatplanten). In de periode 1 juli - 1 maart inspecteren met een frequentie van 1 maal per maand. De frequenties zijn echter sterk afhankelijk van de daadwerkelijk uit te voeren werkzaamheden en dient te worden besproken met een deskundige op het gebied van de aanwezige en verwachte soorten. Door regelmatig te controleren kan op het opduiken van beschermde soorten in het werkgebied geanticipeerd worden. Inspecties worden uitgevoerd op specifieke locaties voorafgaand of tijdens specifieke werkzaamheden.

Projectwerkzaamheden die een risico vormen, worden met de uitvoerder besproken. Het risico houdt in dat beschermde soorten het projectgebied koloniseren, waardoor mogelijk verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden. Door gebiedsinventarisaties en het treffen van maatregelen kan dit worden voorkomen.

Voor de beschermde soorten die voorkomen in het gebied zijn gevoelige periodes aangegeven. Bijvoorbeeld verstoring van broedvogels wordt voornamelijk verwacht in het voorjaar en de zomer. Beschermde vissen mogen niet worden verstoord in het voortplantingsseizoen van maart tot en met augustus en daarnaast is de winterperiode ook niet gunstig om te werken (dempen) omdat het water dan te koud kan zijn en vissen niet kunnen vluchten, waardoor dempingswerkzaamheden moeten worden gestaakt. De rugstreeppad is in het voorjaar druk met de voortplanting en in de winter graaft hij zich in om te overwinteren. In tabel 3 is voor de werkzaamheden aangegeven in welke periode werkzaamheden uitgevoerd moeten worden om verstoring en vernietiging van beschermde soorten zo beperkt mogelijk te houden, daarnaast gelden de maatregelen genoemd in de rest van dit hoofdstuk. Daarnaast zullen compenserende maatregelen gereed moeten zijn, voor start van de overige werkzaamheden, te weten het aanleggen van een amfibieënpool en graven van vervangend water. Na aanleg van de weg dient de ecologische verbindingszone te worden ingericht. Onder de tabel staat tekstueel nog een aanvullende toelichting, welke eveneens van belang is voor de planning.

Tabel 3: Concept/Voorbeeld planning werkzaamheden rekening houdend met ecologische knelpunten en voorkomende soorten

	Jan - Febr 2015	Juli 2015	Augustus 2015	September 2015	Oktober 2015	November 2015	December 2015	Jan - Jul 2016	Augustus 2016	September 2016	Oktober 2016	Nov 2016 - Febr 2017	Maart 2017 - juli 2017	Aug 2017 - Febr 2018
Indienen ontheffingsaanvraag														
Ontvangst ontheffing FF-wet*														
Kappen van begroeiing en bomen**														
Graven nieuwe watergangen (compensatie)														
Aanleggen amfibiepoel (compensatie)														
Ongeschikt maken overwinteringsplaatsen rugstreeppad waar die winter gewerkt moet worden / aanbrengen geschikte plaatsen waar de soort wel mag overwinteren														
Dempen bestaande watergangen														
Uitloop werkzaamheden														
Aanleggen voorbelasting														
Rustperiode voorbelasting / FF-seizoen***														
Aanleg weg (graafwerkzaamheden in polder)														
Aanleg weg (asfalteren, inrichting)														
Ongeschikt maken overwinteringsplaatsen ter plaatse van spoortunnel rugstreeppad														
Aanleg spoortunnel														
Aanleg invulling ecologische verbindingzone														
Maatregelen ter voorkoming verstoring broedvogels / rugstreeppad in voortplantingsseizoen														

* opgemerkt dat de beoordelingstermijn van een ontheffingsaanvraag bij RVO globaal 16 weken is en soms uitlopen.

** bij het kappen van bomen en rooien van begroeiing mogen geen broedende vogels worden verstoord, zie paragraaf 4.4 voor de te hanteren werkwijze. Kap en rooi zoveel mogelijk bomen en begroeiing in de minst gevoelige periode november tot en met januari. Het zal echter noodzakelijk zijn een aantal bomen net na het broedseizoen te kappen (vanaf augustus), er is een kans aanwezig dat er nog late broedgevallen aanwezig zijn, waardoor de planning en invulling van de werkzaamheden iets kan wijzigen, dit dient te gebeuren in overleg met de begeleidend ecoloog. In de kappen bomen zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig en derhalve hoeft men hier geen rekening mee te houden.

*** de rustperiode van de voorbelasting is zo gepland dat vogels in het broedseizoen gebruik kunnen maken van de polder en voorbelasting (voornamelijk kleine plevier, scholekster, visdiveen en kievit zullen mogelijk gaan broeden op en rondom de voorbelasting) en rugstreeppadden niet worden verstoord ten tijde van de voortplanting.

De planning zal gedurende het project in overleg met de opdrachtgever moeten worden bijgesteld naar aanleiding van de projectdoorloop (o.a. vergunningen, betredingstoestemmingen en onteigeningsprocedures), welke van invloed kan zijn op de planning. Van belang is dat de planning zo moet worden vormgegeven dat gewerkt kan worden in de juiste seizoenen en schade aan beschermde soorten zoveel mogelijk wordt voorkomen. De planning dient altijd in overleg met een deskundig ecoloog te worden aangepast. De planning opgenomen in tabel 3 betreft derhalve een concept/voorbeeld planning.

De maatregelen opgenomen in onderhavig document zijn afkomstig uit de eisen genoemd in de afgegeven ontheffing, gedragscode van de Unie van Waterschappen (maart 2012), uit de soortenstandaards opgesteld door het Ministerie van Economische Zaken en bepaald door expert judgement. Daarnaast is voor het bepalen van een aantal eisen een locatiebezoek gebracht op 28 oktober 2014, zodat de huidige situatie goed in beeld kon worden gebracht, foto's van het locatiebezoek zijn opgenomen in bijlage 5.

4.2 MITIGERENDE MAATREGELEN

In de paragraaf worden per soortgroep de mitigerende en compenserende maatregelen besproken.

4.2.1 VISSSEN EN AMFIBIEËN

In het gebied worden zowel zwaar beschermde als licht beschermde en algemeen voorkomende vissen en/of amfibieën verwacht. Voor de algemene vissen die niet zijn opgenomen als beschermde soort in de Flora- en faunawet en licht beschermde amfibieën (Tabel 1) geldt de zorgplicht en derhalve de maatregelen opgenomen in § 4.2.2. Wanneer in het gebied overig beschermde soorten (Tabel 2) kleine modderkruiper en rivierdonderpad voorkomen gelden aanvullend de maatregelen genoemd in paragrafen 4.2.3 en 4.2.4. Wanneer bittervoorn en rugstreeppad voorkomen in het gebied gelden aanvullend de maatregelen genoemd in paragrafen 4.2.5 en 4.2.6. Wanneer conform de onderstaande paragrafen gewerkt wordt, wordt voldaan aan de afgegeven ontheffing of de Flora- en faunawet voor de aanwezige amfibieën en vissen in het gebied.

4.2.2 ALGEMEEN BESCHERMDE AMFIBIEËN EN ALGEMENE VISSSEN

Mitigerende maatregelen:

- Conform de zorgplicht die geldt, worden alle vissen en amfibieën (in dit geval zijn dit niet-beschermde vissen en algemeen beschermde amfibieën) weggevangen en overgeplaatst;
- Bij het gedeeltelijk dempen van watergangen wordt naar open water toe gewerkt, zodat vissen en overige soorten in de richting van open water kunnen ontsnappen;
- Bij het dempen van een watergang waarbij vissen ingesloten raken moeten de volgende maatregelen worden genomen:
 - afhankelijk van de lengte van de te dempen watergang is het nodig om deze op te delen in compartimenten van 100 à 200 meter;
 - het waterpeil moet door middel van leegpompen tot 20 à 30 cm verlaagd worden, waarna de watergang wordt leeggevist en verder leeggepompt;
- De weggevangen vissen en amfibieën worden uitgezet in een watergang in de directe omgeving van het projectgebied waar geen werkzaamheden (meer) plaatsvinden, in voor de soort geschikte biotopen, dit dient zo snel mogelijk te gebeuren;
- Het materieel dat gebruikt wordt bij de werkzaamheden aan de watergang moet zodanig gekozen worden dat de hoeveelheid slachtoffers zo beperkt mogelijk zal zijn;
- De ecologische begeleiding wordt uitgevoerd door deskundig personeel op het gebied van onder andere vissen en amfibieën.

4.2.3 KLEINE MODDERKUIPER

Mitigerende maatregelen:

- De maatregelen opgenomen in § 4.2.2 dienen te worden genomen en met betrekking tot de kleine modderkruiper dienen de hieronder genoemde maatregelen aanvullend te worden genomen:
- De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode 15 juli tot 1 november (na de voortplantingsperiode en voor de winterrust), indien toch buiten deze periode wordt gewerkt zijn extra maatregelen nodig, te weten:
 - Oevervegetatie wordt voorafgaand aan de inrichtingswerken gemaaid, waardoor vis zich elders zal gaan ophouden;
 - Het slib waarin zich de kleine modderkruiper bevindt, wordt verplaatst naar plaatsen van waaruit deze soorten kunnen vluchten of overleven;
 - Wegvangen in de periode dat de watertemperatuur erg laag is, maar boven nul, is mogelijk wanneer goed in beeld gebracht is waar de kleine modderkruipers zich op dat moment in groepen bevinden. Daarbij kunnen op deze plekken de kleine modderkruipers effectief weggevangen worden.

4.2.4 RIVIERDONDERPAD

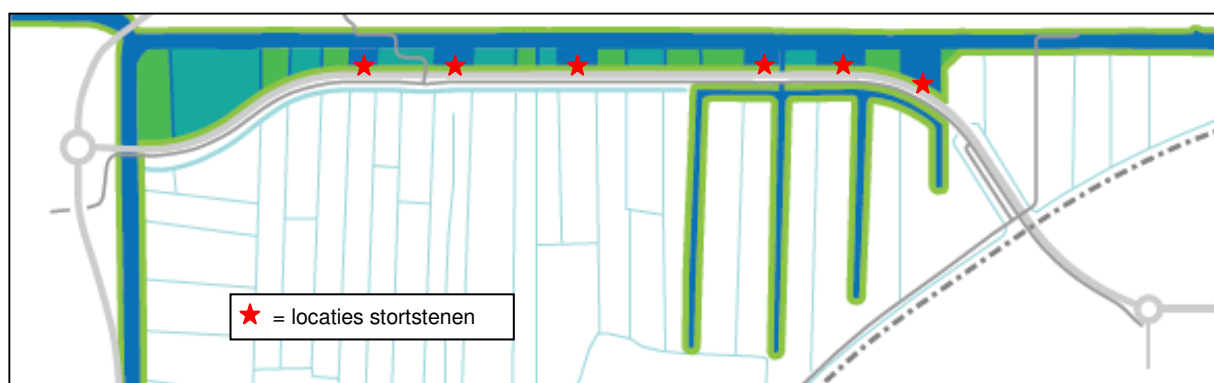
Mitigerende maatregelen:

- De maatregelen opgenomen in § 4.2.2 dienen te worden genomen en met betrekking tot de rivierdonderpad dienen de hieronder genoemde maatregelen aanvullend te worden genomen:
- Voorafgaand aan de werkzaamheden aan de oever wordt een tijdelijke geschikt leefgebied gecreëerd of behouden, in de vorm van stortstenen of delen waar puin onderwater is gelegen (indien mogelijk kunnen alvast geschikte oevers in het kader van compensatie worden gemaakt);

- Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de rivierdonderpadden weggevangen en uitgezet in bovenstaand geschikt (tijdelijk) leefgebied. Rivierdonderpadden hebben een beperkt leefgebied en zijn slecht in staat zich zelf te verplaatsen en alternatief leefgebied te vinden;
- De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode 1 september tot 1 november (na de voortplantingsperiode en voor de winterrust), indien toch buiten deze periode wordt gewerkt zijn extra maatregelen nodig, te weten:
 - Geschikte voortplantingslocaties (in het gebied de oevers met puin) wordt voorafgaand aan de winterrust en voortplantingsseizoen afgevist en daarna ongeschikt gemaakt, zodat in de winterrust en voortplantingsperiode gewerkt kan worden in dit gebied. Puin en/of stortstenen die aanwezig zijn onder water worden verplaatst naar een locatie waar tijdelijk niet gewerkt wordt, bij voorkeur in de nabijheid van nieuw te creëren habitat.

Compenserende maatregelen

- Om het gebied geschikt te houden voor de Rivierdonderpad is het van belang dat in de nieuwe situatie ook geschikte voortplantingsplaatsen aanwezig blijven, dit dient te worden gerealiseerd door op een aantal plaatsen in de ecologische verbindingszone stortstenen te gebruiken als oeverbeschoeiing, zodat deze stenen uiteindelijk aangroeien met algen en geschikt (voortplantings)biotoop voor de rivierdonderpad vormt. In afbeelding 6 zijn de gewenste locaties aangegeven.
- Na het aanbrengen van vervangend leefgebied, kunnen de dieren die zijn onderbracht naar een tijdelijk leefgebied naar een locatie waar niet werd gewerkt, worden afgevist onder ecologische begeleiding en worden uitgezet in nieuw leefgebied.

Afbeelding 6: Locaties aan te brengen oeverconstructies van stortstenen t.b.v. compensatie/verbetering leefgebied rivierdonderpad

4.2.5 BITTERVOORN

Van de zwaar beschermde soort bittervoorn (Tabel 3) is een ontheffing aangevraagd. De voorschriften uit deze ontheffing zijn hieronder opgenomen. Belangrijk hierbij is dat voorafgaand aan het dempen van bestaande watergangen eerst de compenserende maatregelen dienen te worden uitgevoerd.

Mitigerende maatregelen:

- De maatregelen opgenomen in § 4.2.2 dienen te worden genomen en met betrekking tot de bittervoorn dienen de hieronder genoemde maatregelen aanvullend te worden genomen:
Het dempen van water moet plaatsvinden in de periode van augustus tot eind maart, dat wil zeggen buiten de periode waarin de meeste voortplanting plaatsvindt; deze voortplantingsperiode loopt van april tot en met augustus; Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn; de periode dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van bittervoorn;
- De luchttemperatuur moet boven het vriespunt liggen en er mag geen ijs aanwezig zijn in de watergang. De watertemperatuur moet beneden de 25 graden Celsius liggen;
- De aanwezige zoetwatermossellen dienen te worden weggevangen voorafgaand aan het dempen en samen met de bittervoorns te worden verplaatst naar geschikt biotoop (bittervoorns zijn voor hun voortplanting afhankelijk van zoetwatermossellen);
- Een deskundige ecoloog dient te monitoren wat de effectiviteit van de genomen maatregelen is;
- Indien toch buiten de periode 1 september tot 1 november wordt gewerkt zijn extra maatregelen nodig, te weten:

- Oevervegetatie wordt voorafgaand aan de inrichtingswerken gemaaid, waardoor vis zich elders zal gaan ophouden;
- Wegvangen in de periode dat de watertemperatuur erg laag is, maar boven nul, is mogelijk wanneer goed in beeld gebracht is waar de bittervoorn zich op dat moment in groepen bevinden. Daarbij kunnen op deze plekken de bittervoorns effectief weggevangen worden.
- Ten behoeve van de werkzaamheden dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld.

Compenserende maatregelen:

- Voorafgaand aan het dempen van de watergang moeten tijdig nieuwe watergangen, aangrenzend aan het leefgebied van bestaande populaties, gemaakt worden of aan bestaande watergangen moeten maatregelen worden uitgevoerd zodat ze geschikt worden;
- Dit (op)nieuw geschikte water moet functioneren als leefgebied voor een vergelijkbaar aantal bittervoorns (realiseren evenveel habitat als dat verloren gaat door de werkzaamheden) voordat het waterpeil verlaagd wordt;
- Het functioneren van een nieuwe watergang dient bespoedigd te worden door (een deel van) de aanwezige modderbodem en vegetatie van de te dempen watergang te verplaatsen naar de nieuw aangelegde watergang. In principe moet evenveel nieuw habitat (gelijk in oppervlakte en kwaliteit) worden gerealiseerd als dat er verdwijnt door de werkzaamheden;
- Middels het vooraf graven van de nieuw aan te leggen zuidelijke sloot, wordt invulling gegeven aan de te nemen compenserende maatregelen, mits minimaal 1 oever op natuurlijke wijze (zonder harde beschoeiing) wordt ingericht (het liefst middels een natuurvriendelijke oever);
- De aan te leggen brede onderdoorgangen van de watergangen onder de weg door en nabij de spoortunnel, zorgen ervoor dat de bittervoorns beide delen van de polders kunnen blijven gebruiken.

Compenserend leefgebied in de vorm van de ecologische verbindingszone

Na het aanleggen van de weg wordt de ecologische verbindingszone ingericht, dit gebied zal ter plaatse van de waterpartijen ook geschikt worden voor de bittervoorn. Deze compensatie wordt niet voorafgaand aan het dempen gerealiseerd (in oppervlakte is dit ook niet nodig), maar de situatie zal hier in de toekomst wel verbeteren, waardoor meer geschikt leefgebied ontstaat dan in de huidige situatie. De inrichting van de ecologische zone is opgenomen in bijlage 7.

4.2.6 RUGSTREEPPAD

Van de zwaar beschermde soort rugstreeppad (Tabel 3) (Tabel 3) is een ontheffing aangevraagd. De voorschriften uit deze ontheffing zijn hieronder opgenomen.

Het uitvoeren van de compenserende maatregelen, betreffende het aanleggen van compenserend voortplantingsbiotoop en overwinteringsbiotoop, dient voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gerealiseerd (zie volgende pagina's onder Ad A. Compenserend voortplantingsbiotoop rugstreeppad en Ad B. Compenserend overwinteringsbiotoop rugstreeppad).

De gehele polder vormt geschikt leefgebied voor de rugstreeppad. De ondiepe sloten die onder andere gelegen zijn ter plaatse van de nieuwe weg vormen geschikt voortplantingsbiotoop, daarnaast vormen de bollenvelden en de moestuinen in de polder zeer geschikt overwinteringshabitat, door de aanwezigheid van losse grond. Het spoortaalud is niet tot matig geschikt voor rugstreeppadden om te overwinteren.

Het leefgebied dat verloren gaat dient te worden gecompenseerd, zodat er voor de rugstreeppad voldoende mogelijkheden blijven om de populatie in stand te houden. Daarnaast zal het leefgebied worden doorsneden door een weg, om verkeersslachtoffers te voorkomen (wat een achteruitgang van de lokale populatie zal betekenen) dienen faunapassages te worden aangelegd.

- Ten behoeve van de werkzaamheden dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld.

Mitigerende maatregelen:

Omdat de polder velen sloten bevat waar de nieuwe weg dwars overheen moet komen, is het praktisch niet mogelijk het gehele werkgebied af te schermen met een amfibieënscherm. Bij het plaatsen van een scherm blijven teveel risico's bestaan. De dieren kunnen onder de schermen door zwemmen bij aanwezigheid van veel te overbruggen sloten. Derhalve dient bij de uitvoering van werkzaamheden rekening te worden gehouden met de gevoelige periode.

Werken zonder scherm bij de aanleg ecologische verbinding en aanleg Noordelijke Randweg Voorhout:

- in het voortplantingseizoen kunnen geen watergangen in de polder worden gedempt;
- het dempen van de watergangen zal derhalve gebeuren in de periode september - november;
- om te voorkomen dat rugstreeppadden zich in eventuele geschikte losse grond ingraven om te overwinteren, worden de geschikte bollenvelden/moestuinen die in het tracé van de weg vallen, in augustus verdicht en derhalve ongeschikt gemaakt als overwinteringgebied; of werkzaamheden die het terrestrisch deel van de habitat van de rugstreeppad aantasten moeten plaatsvinden in de periode van april tot begin oktober, dat wil zeggen, buiten de meest kwetsbare periode van overwintering;
- buiten de werkgrenzen zal in september een aantal kleine gronddepots worden aangebracht welke geschikt zal zijn voor de rugstreeppad om te overwinteren, zodat de kans dat de dieren zich in het tracé bevinden daar waar de voorbelasting is gepland, minimaal is;
- de voorbelasting wordt aangebracht in december, de periode dat rugstreeppadden buiten het wegtracé overwinteren;
- de voorbelasting dient ruim een half jaar te liggen, derhalve wordt de voorbelasting pas na het voortplantingsseizoen van de rugstreeppad (vanaf augustus) verwijderd en zal de aanleg van de nieuwe weg starten;
- de nieuwe sloot aan de zuidkant van de nieuw aan te leggen noordelijke randweg zal voorafgaand aan de werkzaamheden worden gegraven. Op de noordelijke oever kan een tijdelijk amfibiekerend scherm worden geplaatst, als bij aanleg van de weg blijkt dat er teveel risico's zijn op het aantrekken van rugstreeppadden op het werkterrein. Het werkterrein dient regelmatig gecontroleerd te worden door een deskundig ecooloog, indien rugstreeppadden aanwezig zijn, worden deze gevangen en uitgezet in de compenserende amfibieënpool.

Jaarrond werken met amfibieën scherm bij de spoortunnel:

- bij de spoortunnel waar jaarrond gewerkt moet worden, moet een amfibiekerend scherm worden geplaatst (alleen aan de westkant van het spoor waar rugstreeppadden aanwezig zijn) conform de werkwijze opgenomen in bijlage 4;
- de dieren dienen binnen het scherm in de actieve periode (15 april tot en met 15 september) te worden weggevangen door een deskundig ecooloog, waarna het terrein kan worden vrijgegeven voor de werkzaamheden. Het wegvangen gebeurt door het ingraven van emmers en nachtelijke rondes om actieve rugstreeppadden weg te vangen. De rugstreeppad is van oktober tot en met maart in winterslaap, in deze periode is het derhalve niet mogelijk de rugstreeppad weg te vangen;
- de gevangen dieren zullen worden uitgezet in de aangelegde compensatiepool;
- het scherm duurt gedurende de werkzaamheden in stand te worden gehouden;
- indien het scherm gedurende het werk verplaatst wordt (dit kan in de actieve periode) dan dient een deskundige het terrein te controleren en rugstreeppadden weg te vangen;
- de toegang voor bouwverkeer kan overdag open blijven, in de nacht dient dit te worden afgesloten met een goed functionerend scherm, in de nacht trekken de dieren op zoek naar geschikt leefgebied. In de maanden december tot en met februari zijn de dieren in winterslaap en is dit niet noodzakelijk.

Compenserende maatregelen

De compenserende maatregelen bestaan uit:

- A Aanleggen vervangend voortplantingsbiotoop (amfibieënpool) voordat de overige werkzaamheden starten;
- B Aanleggen overwinteringgebied voordat de overige werkzaamheden starten;
- C Aanleggen faunapassages, bij het aanbrengen van de weg;
- D Aanleggen ecologische verbindingzone (na aanbrengen van de weg).

Bovenstaande maatregelen worden hieronder verder toegelicht.

Ad A. Compenserend voortplantingsbiotoop rugstreeppad

Het areaal aan geschikt voortplantingshabitat voor de rugstreeppad zal verminderen. Daarom dient er een amfibieënpool te worden aangelegd, die het verlies aan geschikte poldersloten compenseert.

Aanleg amfibieënpool rugstreeppad

Er dient een amfibieënpool te worden aangelegd, die kan fungeren als voortplantingshabitat van meerdere rugstreeppadden. Derhalve wordt geadviseerd een pool van voldoende grote aan te leggen (minimaal 200 m²). Bij het aanleggen van een kleinere pool neemt de werking af en de onderhoudsfrequentie toe. Het risico is dat een kleine pool namelijk snel verland en derhalve geen functie meer biedt voor amfibieën. De pool dient aan de volgende randvoorwaarden te voldoen om geschikt te zijn voor de rugstreeppad:

- stilstaand water (mag (deels) droog vallen, maar moet in het voortplantingsseizoen wel water bevatten);
- ondiepe delen, maximale diepte van de pool circa 60 cm;
- flauwe oevers, bij voorkeur 1:10 en minimaal 1:4;
- zanderige oevers,
- minimale doorsnede van 10 meter;
- mag niet in verbinding staan met andere watergangen en dient visarm te zijn;
- geen drijvende vegetatie;
- zo min mogelijk ondergedoken vegetatie;
- schaduw en overhangende vegetatie dienen te ontbreken;
- de pool dient visvrij te zijn en dus niet in verbinding te staan met omringende poldersloten;
- rondom de pool dienen een aantal boomstammen te worden aangebracht, waaronder de rugstreeppadden zich overdag kunnen verschuilen.

De locatie van de amfibieënpool dient dicht bij de huidige populatie te worden aangelegd en een optionele locatie is weergegeven in bijlage 3. Er wordt gekozen de amfibieënpool aan te leggen in het agrarisch gebied, daar dit het leefgebied is van de rugstreeppadden en een pool goed is in te passen in agrarisch medegebruik. De pool kan binnen het leefgebied van de rugstreeppad overal in de polder worden aangelegd, de keuze voor de locatie kan derhalve nog nader worden bepaald. Indien het niet mogelijk is de pool in de polder aan te leggen, kan gekozen worden een pool aan te leggen in de ecologische verbindingzone, deze zone dient dan wel goed bereikbaar te worden gemaakt voor rugstreeppadden en nabij de pool dient een faunapassage onder de weg door te worden aangelegd om de pool te bereiken.

Ad B. Compenserend overwinteringsbiotoop rugstreeppad

- In de nieuwe situatie dienen de verloren overwinteringsbiotopen te worden gecompenseerd. Door het aanleggen van de nieuwe weg zullen delen van de geschikte bollenvelden/moestuinen verdwijnen.
- Om het verlies van een deel van geschikt overwinteringshabitat te compenseren dient rondom de pool een grondhoop/terp te worden aangebracht voor overwintering, deze grond dient los te blijven en het ontstaan van dichte vegetatie dient te worden voorkomen. De grond die vrijkomt bij het graven van de pool kan hiervoor worden gebruikt.

Ad C. Compenserende faunapassages rugstreeppad

Om verkeersslachtoffers te voorkomen dienen ter plaatse van de nieuwe weg faunavoorzieningen te worden aangebracht, zodat voorkomen wordt dat rugstreeppadden de nieuwe weg oversteken en mogelijkheden worden gecreëerd voor de rugstreeppad om op een veilige manier de weg onder door te gaan. De exacte invulling van de faunapassages dient in overleg met de ontwerpers van de detaillering van de weg te worden vormgegeven. Van belang is dat de rugstreeppadden aan beide kanten van de weg, via geleiding, alleen via de faunatunnels/voorzieningen de weg onder door kunnen.

Er zijn meerdere opties waar in goed overleg met een deskundig ecoloog en de ontwerper van de weg een besluit over genomen moet worden. Van belang hierbij is dat de faunavoorzieningen goed functioneren, de invulling past in het ontwerp van de weg, aan beide kanten van de weg wordt voorkomen dat rugstreeppadden de weg op kunnen, de faunavoorzieningen in het beheer worden geïntegreerd en waar mogelijk de faunavoorzieningen worden gecombineerd met andere functies (bijvoorbeeld beschoeiing/duikers).

De faunavoorzieningen kunnen worden verwerkt in het talud en dienen dan te voldoen aan de eisen zoals opgenomen in de afbeeldingen 7 en 10 (bron: www.padden.nu) op de volgende pagina. In afbeeldingen 8 en 9 zijn voorbeelden gegeven hoe het er in de praktijk uit kan zien. Belangrijk is dat de faunapassages de enige plekken zijn waar de padden de weg onder door kunnen waar ze naartoe worden geleid middels een geleidewand en dat er geen andere mogelijkheden zijn de weg op te raken. Ook bij de tunnelbak onder het spoor door dient te worden voorkomen dat padden de tunnelbak in kunnen.

Een andere mogelijkheid is om ter plaatse van de zuidelijke watergang langs de Noordelijke Randweg de oeverbeschoeiing te gebruiken als geleidende voorziening. Door een harde oeverbeschoeiing te plaatsen van minimaal 25 cm hoog aan de noordelijke kant van de watergang zal dit een barrière vormen voor overzwemmende rugstreeppadden en zullen ze alleen aan land kunnen ter plaatse van de faunapassages. Op afbeelding 11 is dit idee in een schets weergegeven. Van belang is wel dat de oever aan de zuidzijde op natuurlijke wijze wordt ingericht met vegetatie en makkelijk betreedbare oevers, zodat als de rugstreeppadden terug zwemmen ze makkelijk aan land kunnen komen. Bijkomend voordeel is dat de watergang dan ook mooi compenserend habitat vormt voor de kleine modderkruiper en bittervoorn (ondiepe en diepe delen, alsmede delen met beschutting).

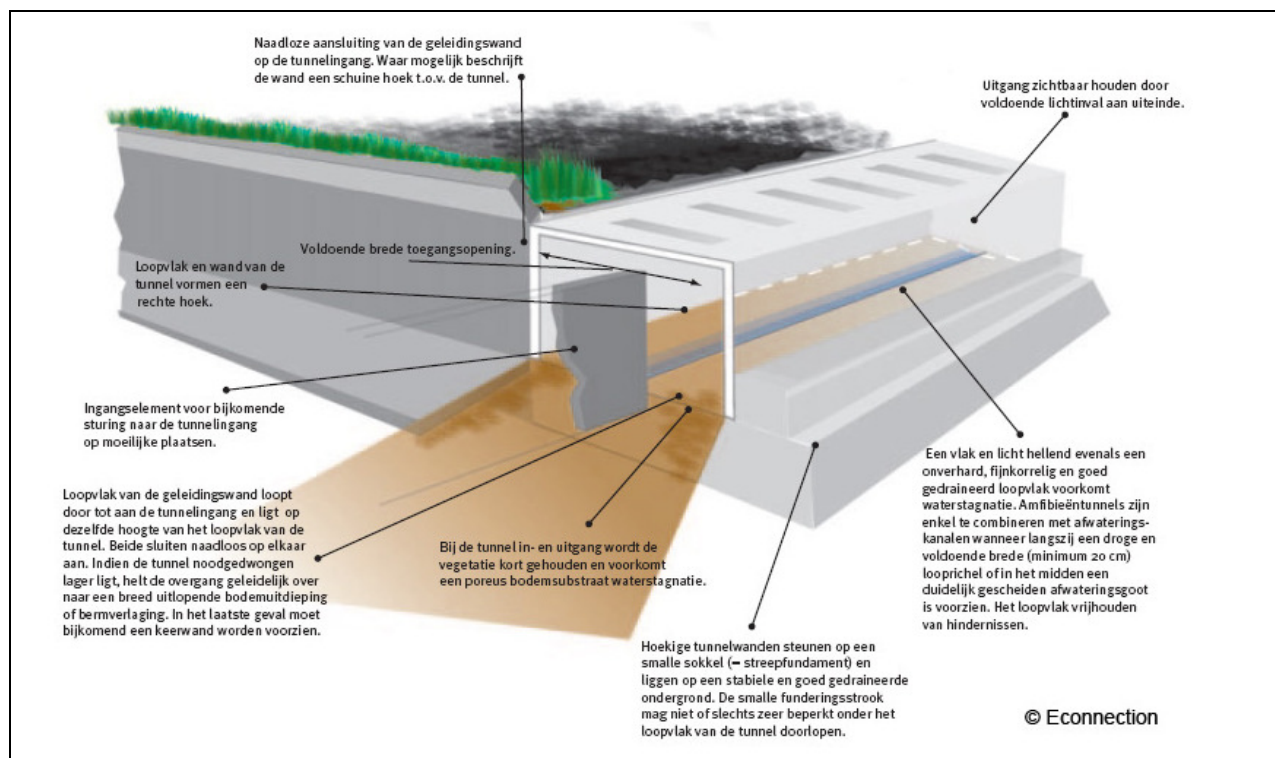
Ter plaatse van de te realiseren vaarduiker en de brug over de Leidsevaart kan in plaats van een faunapassage gekozen worden voor een doorlopende oever als natuurlijke faunapassage, welke de rugstreeppadden kunnen gebruiken om zich over land naar de andere kant van de weg te verplaatsen. Een andere mogelijkheid is in de duikers loopplanken te realiseren, belangrijk hierbij is dat dan wel voor een juiste substraat wordt gekozen waar rugstreeppadden overheen willen. Ter plaatse van de vaarduiker en Leidsevaart dient wel te worden voorkomen dat er mogelijkheden ontstaan waar de dieren de weg op kunnen raken.

In de Leidraad voor Faunapassages is vermeld dat rugstreeppadden enkele honderden meters per dag afleggen, het is daarom belangrijk dat voldoende faunapassages worden aangebracht. De locaties waar faunapassages nodig zijn, zijn aangegeven op de tekening in bijlage 3. De locaties zijn zo gekozen dat er maximaal 300 meter tussen de passages zit en rugstreeppadden deze afstand zodoende binnen een dag kunnen overbruggen.

Naast rugstreeppadden zullen ook kleine zoogdieren en andere amfibieën voordeel hebben van de aan te leggen faunapassages.

Ad D. Compenserend leefgebied in de vorm van de ecologische verbindingszone

Na het aanleggen van de weg wordt de ecologische verbindingszone ingericht, dit gebied zal ook geschikt zijn voor de rugstreeppad. Deze compensatie wordt niet voorafgaand aan het dempen gerealiseerd (omdat eveneens een amfibiepoel wordt aangelegd, is dit ook niet nodig), maar de situatie zal hier in de toekomst wel verbeteren, waardoor meer geschikt leefgebied ontstaat dan in de huidige situatie en de populatie zich goed in stand kan houden. De inrichting van de ecologische zone is opgenomen in bijlage 7.

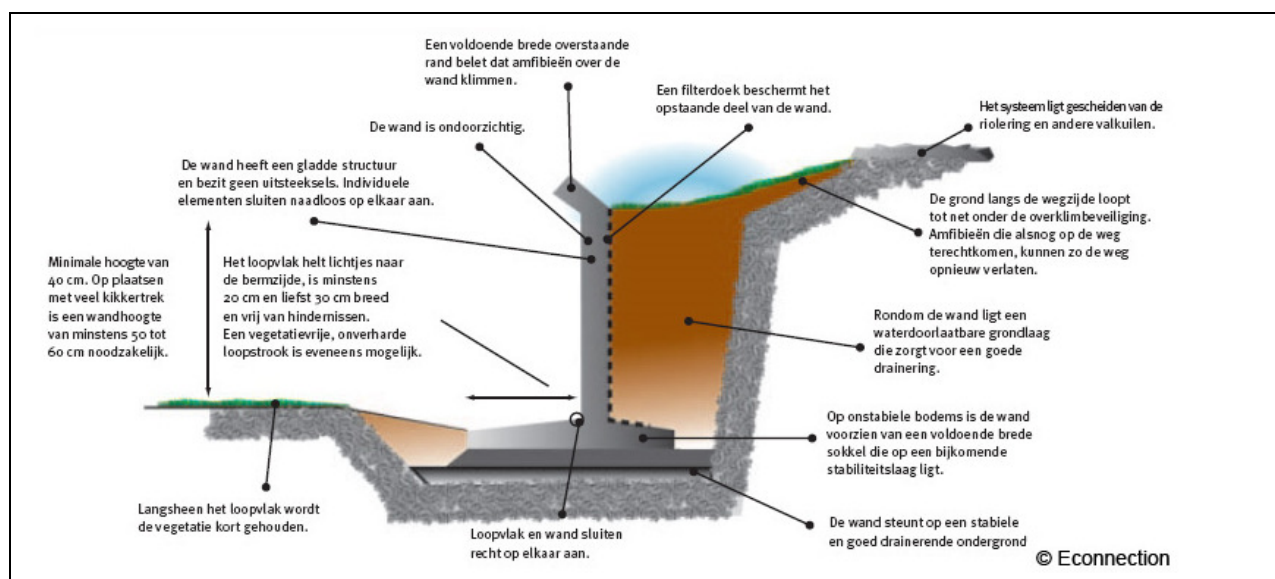
Afbeelding 7. Aan te brengen faunapassage (bron: www.padden.nu)

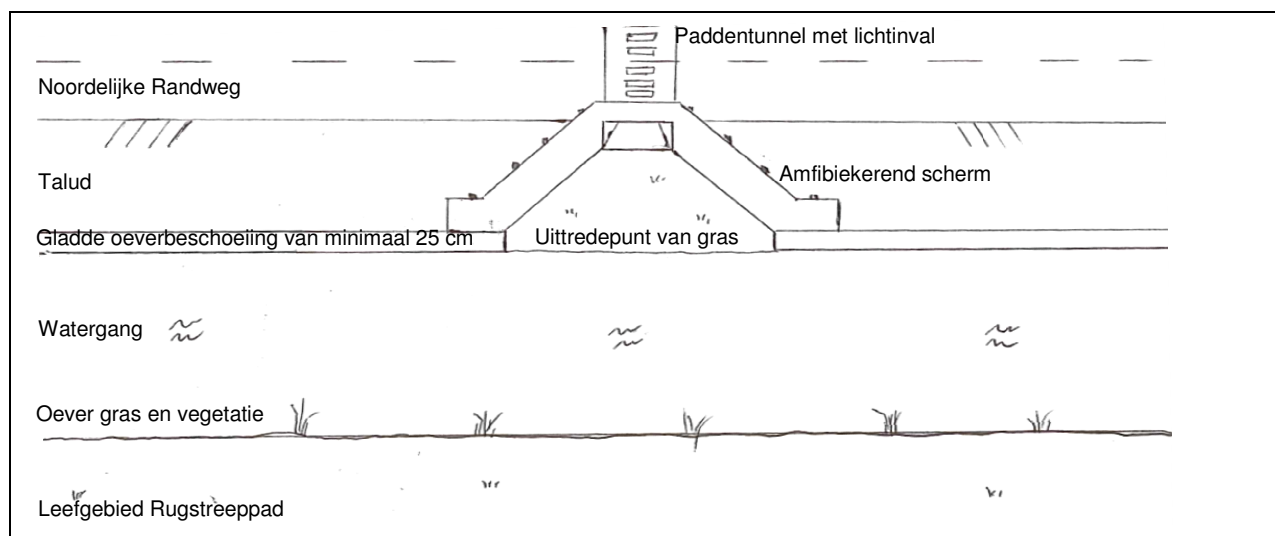
Afbeelding 8. Faunapassage (bron: www.padden.nu)

Afbeelding 9. Faunapassage (bron: www.padden.nu)

Afbeelding 10. Aan te brengen geleidingswand (bron: www.padden.nu)

Afbeelding 11. Schets gebruik oeverbeschoeiing als geleiding

4.3 VLEERMUIZEN

Uit het soortgericht onderzoek naar vleermuizen (VanderHelm Milieubeheer B.V.. *Vliegroute onderzoek Leidsevaart en Haarlemmertrekvaart (brug naar de N444) te Voorhout*, kenmerk DHVO150297, d.d. 11 september 2015) blijkt dat het projectgebied mogelijk functioneert als essentiële vliegroute en essentieel foerageergebied voor de Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis en Meervleermuis. Voor de compensatie van de vliegroute en het foerageergebied van de Gewone dwergvleermuis zijn onder paragraaf 4.3.1 maatregelen opgenomen, welke zijn gebaseerd op de Memo alternatief foerageergebied, kenmerk DHVO151026, VanderHelm Milieubeheer b.v., d.d. 12 november 2015. De Omgevingsdienst West-Holland heeft gereageerd op de concept Memo alternatief foerageergebied op 15 december 2015. Deze opmerkingen zijn meegenomen en verwerkt in de maatregelen onder 4.3.1.

De vliegroutes en foerageergebieden van de Watervleermuis en de Meervleermuis (de watergangen) worden niet vernietigd of ongeschikt gemaakt, wanneer in het ontwerp rekening wordt gehouden met deze gebiedsfuncties. Door mitigerende maatregelen te treffen, zoals geformuleerd in 4.3.2 en 4.3.3, wordt voorkomen dat voor de Watervleermuis en Meervleermuis de Flora- en faunawet wordt overtreden.

4.3.1 COMPENSATIE FOERAGEERGEBIED GEWONE DWERGVLEERMUIS

Het aantal foeragerende Gewone dwergvleermuizen in het projectgebied was tijdens de kraamperiode zeer hoog waardoor kan niet worden uitgesloten dat de bomen in het projectgebied een essentieel foerageergebied vormen.

In de huidige situatie is het gebied zeer geschikt als foerageergebied voor Gewone Dwergvleermuizen om de volgende redenen:

- Het gebied bevat geschikte boomsoorten die in combinatie een grote variatie aan insecten aantrekken;
- De bomen staan dichtbij elkaar en vormen een gesloten geheel;
- Het gebied is grotendeels donker;
- De bomen zijn gelegen in een lijnvormig element, waar binnen een open plek is ontstaan. Hierdoor zijn vele bosranden aanwezig, waar de vleermuizen in de luwte kunnen foerageren;
- Er is water in de nabijheid aanwezig.

Als door de werkzaamheden het mogelijk essentiële foerageergebied verloren gaat dienen voor de start van de werkzaamheden maatregelen te worden genomen om het aanbod en het functioneren van vervangend foerageergebied te garanderen door het nemen van beheermaatregelen of inrichtingsmaatregelen.

In de soortenstandaard Gewone dwergvleermuis (RVO, 2014) zijn de volgende eisen ten aanzien van een foerageergebied opgenomen.

- Het vervangende foerageergebied moet zo goed en zo snel mogelijk de oorspronkelijke situatie (gaan) benaderen wat betreft hoogte, dichtheid, structuur, oriëntatie en dergelijke. Het kost een beplanting veelal minimaal 2 tot 3 jaar om uit te kunnen groeien en vergelijkbaar te functioneren als de oude beplanting en zo een voldoende beschut gebied met een voldoende groot insectenaanbod te leveren dat ook gebruikt wordt door de gewone dwergvleermuis. Belangrijk is dat het oppervlak waar gejaagd kan worden en vooral het insectenaanbod, niet onderdoet voor de oorspronkelijke locatie. Voor de prooidieren van de gewone dwergvleermuis is de aanwezigheid van water van belang.
- Het vervangende foerageergebied moet tijdig voor aanvang van de activiteiten aanwezig zijn om de dieren het nieuwe gebied te laten ontdekken, zodat het voor hen kan functioneren.
- Het vervangende foerageergebied moet gelegen zijn nabij het oorspronkelijke foerageergebied maar buiten de invloedssfeer van de activiteiten.
- Het vervangende foerageergebied moet bereikbaar zijn vanuit de verschillende vormen van verblijfplaatsen.
- De genomen maatregelen moeten op hun effectiviteit gemonitord worden. Hierbij dienen de richtlijnen van het vleermuisprotocol (2013) te worden gehanteerd.

In alle gevallen moet een vleermuisdeskundige de inrichting van het foerageergebied bepalen. Blijvende aanwezigheid van de nieuwe gebieden, met een beheer en onderhoud gericht op de Gewone dwergvleermuis, moet voor minimaal 10 jaar geregeld zijn en worden vastgelegd in een rechtsgeldige overeenkomst of (bestemmings)plan.

Om in de nieuwe situatie het foerageergebied van vergelijkbare of betere kwaliteit te laten zijn, als de te verdwijnen bestaande situatie en derhalve te voldoen aan de Flora- en Faunawet dienen de volgende uitgangspunten te worden gehanteerd:

- In de nieuwe situatie moeten bij het verdwijnen van circa 320 bomen / 5.600 m², eveneens circa 320 bomen / 5.600 m² worden teruggeplant, waarbij de bomen op een vergelijkbare onderlinge afstand staan als in de oude situatie;
- In de nieuwe situatie moeten de volgende bomen en struiken worden aangeplant zodat een zelfde variatie aan boomsoorten ontstaat als de huidige situatie:
 - Zomereik → fungeert als grote boom;
 - Es → fungeert als grote boom;
 - Schietwilg → fungeert als grote boom. Van deze soort moeten meerdere grote exemplaren aangeplant worden zodat de situatie sneller voldoet aan de eisen die vleermuizen aan hun foerageergebied stellen. De Zomereik mag ook groter aangeplant worden maar om kosten te drukken kan dus gebruik gemaakt worden van de Schietwilg;
 - Ruwe berk → middelgrote boom;
 - Iep → middelgrote boom;
 - Zwarte els → middelgrote boom;
 - Veldesdoorn → middelgrote boom;
 - Zoete kers → middelgrote boom;
 - Boswilg → middelgrote boom (komen vroeg in het seizoen al veel insecten op af (mei/april);
 - Meidoorn, Bramen en Sleedoorn → struiken (als onderbegroeiing om weer een dichte, insectenrijke structuur te creëren).
- Ten behoeve van het aanplanten van de bomen dient door een deskundig ecoloog een specifiek plan te worden gemaakt met daarop de locaties van de verschillende soorten bomen en de diameter bij aanplanten.
- De geadviseerde bomen en struiken trekken een hoog aantal insecten aan en creëren open plekken waardoor het nog interessanter wordt voor de Gewone dwergvleermuis dan in de huidige situatie;
- De nieuwe bomen worden 2 jaar voorafgaand aan het verdwijnen van de oorspronkelijke situatie worden aangeplant;
- Er moeten bomen worden geplaatst van voldoende grote (gelijkend of groter dan de huidige situatie), wat de kans vergroot dat eerder dan 2 jaar een geschikt alternatief foerageergebied ontstaat;
- Er dient gemonitord te worden of de bomen en struiken als foerageergebied gebruikt worden door de Gewone Dwergvleermuis. Indien door vleermuisdeskundige voldoende is aangetoond dat het alternatief foerageergebied eerder dan 2 jaar functioneel is, kan de huidige situatie eerder worden verwijderd;
- Het vervangende foerageergebied moet gelegen zijn nabij het oorspronkelijke foerageergebied maar buiten de invloedssfeer van de activiteiten. Eventueel kan men de golfbaan benaderen. Golfbanen willen doorgaans bijdrage aan natuur, waardoor hier mogelijk mogelijkheden zijn;

- Het vervangende foerageergebied moet gelegen zijn nabij het oorspronkelijke foerageergebied, omdat de aangetroffen vleermuizen het alternatieve foerageergebied moet kunnen bereiken;
- De bomen en struiken moeten in rijen of in clusters worden aangeplant zodat er open luwe plekken ontstaan. De open luwe plekken worden door de Gewone dwergvleermuis gebruikt om te foerageren. Door veel open luwe plekken te creëren wordt dus meer foerageergebied gecreëerd;
- Bij het aanplanten van bomen en struiken moet men er rekening mee houden dat de gekozen locatie donker moet zijn;
- Het aanplanten van extra bomen tussen bestaande boomgroepen en of verschillende kleine groepjes bomen, zal niet leiden tot een vergelijkbaar of beter alternatief foerageergebied en is derhalve niet mogelijk;
- Men moet het beheer van het alternatieve foerageergebied voor minimaal 10 jaar in een rechtsgeldige overeenkomst of (bestemmings)plan vastleggen;
- Wijzigingen in ontwerp dienen getoetst te worden door een vleermuisdeskundige;

Met bovenstaande maatregelen wordt voldaan aan de soortenstandaard gewone dwergvleermuis. In bijlage 8 is een uitwerking van de voorkeursvariant met betrekking tot de inrichting opgenomen.

4.3.2 MITIGATIE ZORGPLICHT MAATREGELEN

Vleermuizen die het gebied als foerageergebied gebruiken zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis. De watervleermuis gebruikt de Haarlemmertrekvaart mogelijk als vliegroute.

Maatregelen in het kader van de zorgplicht:

- Uitvoering van de werkzaamheden overdag uitvoeren (tussen zonsopkomst en zonsondergang);
- Indien werkzaamheden 's nachts uitgevoerd worden in de periode van maart tot en met oktober, dan dienen de maatregelen met betrekking tot tijdelijke verlichting die opgenomen zijn in § 4.3.2 te worden uitgevoerd.

Maatregelen in het kader van de zorgplicht zijn opgenomen in § 4.3.1 en maatregelen in het kader van lichtverstoring zijn opgenomen in § 4.3.2.

Tabel 4: Tijdschema; gevoelige perioden vleermuizen

Werkzaamheden	Soort(groep)	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
Voeren van tijdelijke verlichting	Vleermuizen												
	Uitvoeren van werkzaamheden zonder ecologische maatregelen i.v.m. de winterslaap van vleermuizen												
	Uitvoering met de nodige ecologische maatregelen												

4.3.3 MITIGATIE LICHTHINDER VLEERMUIZEN

Maatregelen met betrekking tot verlichting gelden voor de mogelijke vliegroute (Haarlemmertrekvaart) van de watervleermuis en indien er een negatief effect optreedt door de werkzaamheden voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis.

Maatregelen met betrekking tot tijdelijke verlichting:

- Uitvoering van de werkzaamheden nabij de vliegroute (afstand = <100 meter van de vliegroute) overdag uitvoeren (tussen zonsopkomst en zonsondergang).
- Indien werkzaamheden 's nachts uitgevoerd worden in de periode van maart tot en met september, dan dient het gebruik van licht te worden beperkt en uitstraling op de mogelijke vliegroute te worden voorkomen.
- Het beperken van lichtverstoring/lichtintensiteit kan door:
 - Het aantal lampen te minimaliseren;
 - Het toepassen van een fysieke afscheiding tussen lichtbron en de voor de (water)vleermuis mogelijk belangrijke Haarlemmertrekvaart. Met toepassing van een lichtdicht scherm kan theoretisch de verlichting geheel worden afgeschermd.
 - Te werken met dynamische verlichting die reageert op de aanwezigheid van mensen of voertuigen om zo het branden van de verlichting en de intensiteit te regelen.
- Er dient door een deskundige op het gebied van vleermuizen gemonitord te worden of uitstraling van verlichting op de juiste wijze is beperkt.

Maatregelen met betrekking tot toekomstige verlichting:

- Het lichtplan voor de toekomstige definitieve situatie wordt opgesteld door de lichtexpert in samenwerking met een deskundig ecooloog op het gebied van de vleermuizen (specifiek Watervleermuis en Meervleermuis);
- Voor de toekomstige situatie, waarin nieuwe verlichting zal worden geplaatst, geldt dat de mogelijke vliegroute van de watervleermuis (de Haarlemmertrekvaart) onverminderd functioneel moeten blijven, dit houdt in dat de lichtintensiteit kleiner dan 0,6 lux is of kleiner dan of gelijk is aan de huidige situatie.
 - In de toekomstige situatie dient vleermuisvriendelijke verlichting te worden toegepast bij de armaturen welke uitstraling op de Haarlemmertrekvaart kunnen veroorzaken. Uit in 2011 uitgevoerd onderzoek van Rijkswaterstaat kwam naar voren dat ogen van vleermuizen vooral gevoelig zijn voor blauw en ultraviolet licht. Veel minder voor oranje en rood. Op basis hiervan is een amberkleurig LED-armatuur ontwikkeld welk vleermuisvriendelijk is: de zogenaamde Bat-lamp. De lampen stralen in een zeer smalle range aan golflengten (590 ± 20 nm), waarvoor vleermuizen relatief ongevoelig zijn. Opgemerkt wordt dat het onderzoek gebaseerd is op een kleine steekproef.
 - Om uitstraling in de toekomstige situatie op de Haarlemmertrekvaart te voorkomen kan voor verlichting die niet direct langs de Haarlemmertrekvaart staan, ook worden gekozen voor afgeschermd armaturen, weergegeven in afbeelding 12.
 - Bij de definitieve inrichting van het plan dient door een deskundige op het gebied van vleermuizen te worden bepaald wat de beste oplossing in de betreffende situatie is om lichtbeperking toe te passen.
- Er dient door een deskundige op het gebied van vleermuizen gemonitord te worden of uitstraling van verlichting op de juiste wijze is beperkt.

Afbeelding 12: Voorbeeld van een afgeschermd armatuur

4.4 VOGELS

Voor ransuil, sperwer, weidevogels, ijsvogel, algemene broedvogels en groene specht en grote bonte specht uit categorie 5, dienen onderstaande mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Maatregelen:

- Tijdens de planning en gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Broedende vogels mogen niet worden verstoord. In tabel 5 is de gevoelige periode weergegeven van broedvogels. Vogels kunnen het gehele jaar door broeden, het broedseizoen valt voornamelijk van maart tot en met augustus.
 - De te kappen bomen en te rooien opgaande begroeiing buiten het broedseizoen (voor half februari) kappen en/of rooien, om vertraging door broedvogels te voorkomen;
 - Het aan te brengen zandlichaam zal in het broedseizoen vogels aantrekken, hierdoor dient het verwijderen van de voorbelasting na het broedseizoen plaats te vinden;
 - In de gevoelige periode, van maart tot en met augustus worden er voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden regelmatig broedvogelinspecties uitgevoerd ter plaatse van de werkzaamheden. Middels de broedvogelinspectie wordt aangetoond dat wel uitgesloten dat er broedende vogels aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. De frequentie van de inspectierondes is afhankelijk van de periode van werken en de daarmee samenhangende vestigingskansen van broedvogels en dient te worden bepaald door een ter zake kundige.
 - Wanneer (voor aanvang van het werk) broedende vogels worden aangetroffen dienen werkzaamheden in de directe omgeving van het nest (de verstoringafstand is afhankelijk van de vogelsoort) pas uitgevoerd te worden wanneer de betreffende soort is uitgebreed. Hetzelfde geldt voor soorten die zich tussentijds (bijvoorbeeld in een lang weekend) vestigen.

Tabel 5: Tijdschema; gevoelige perioden broedvogels

Werkzaamheden	Soort(groep)	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
Alle	broedende vogels												
	Uitvoering met de nodige ecologische maatregelen												
	Voorkeursperiode werkzaamheden												

- Het habitat kan ongeschikt gemaakt worden voor vogels, waardoor ze op die specifieke locatie niet zullen gaan broeden. Het ongeschikt maken van het habitat mag alleen worden ingezet op het moment dat er (nog) geen vogels broeden in het projectgebied en dienen tijdens het gehele broedseizoen uitgevoerd te worden. Dit kan bijvoorbeeld door regelmatig maaien, versturende vlaggen te plaatsen, het minimaal 3 x per week slepen van het terrein en/of vliegen met roofvogels. De methode om een habitat ongeschikt te maken wordt bepaald door een deskundige op het gebied van broedvogels in overleg met de aannemer.
- Indien er ondanks bovenstaande maatregelen broedende vogels aanwezig zijn op plekken waar werkzaamheden uitgevoerd worden, dan dienen deze nesten gemonitord te worden. Tijdens deze monitoring wordt door een deskundige op het gebied van broedvogels de afstand van de werkzaamheden tot het nest vastgesteld, wordt vastgesteld tot wanneer de vogel broedt en of er maatregelen zijn om verstoring te voorkomen, de werkwijze is weergegeven in box 3.

Box 3: Werkwijze bij aanwezigheid van broedende vogels

- de nesten worden indien nodig met GPS ingemeten en zo nodig gemarkeerd met een bamboestok of piketpaal;
- de opdrachtgever en uitvoerder worden op de hoogte gebracht van de locatie;
- via de uitvoerder wordt het personeel op de locatie op de hoogte gebracht;
- na het markeren, worden de nesten niet meer gestoord;
- het nest wordt na het ontdekken gevolgd (monitoren), hierbij wordt gelet op aanwezigheid van broedende of alarmerende ouders. Het monitoren gebeurt door een deskundig ecooloog;
- gedurende de broedperiode mag in de directe omgeving van het nest niet gewerkt worden. De afstand en periode worden per situatie door een deskundige bepaald;
- nadat de jonge kuikens het nest hebben verlaten, wordt doorgaans het nest niet meer gebruikt. Na het verlaten van het nest kunnen de werkzaamheden hervat worden;
- indien kuikens zich in het veld bevinden, houdt het uitvoerde personeel hier rekening mee (lagere snelheden in het projectgebied).

- Indien tijdens de inspectie nieuw gestichte jaarrond beschermde nesten worden aangetroffen dan dienen hiervoor maatregelen getroffen te worden in de vorm van het opstellen van een omgevingscheck (hierin wordt vastgesteld of er voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden in de omgeving, wordt indien nodig een alternatief nest aangeboden en/of wordt geadviseerd of het aanvragen van een ontheffing nodig is);
- Bij de tijdelijke opslag van grond moet worden voorkomen dat soorten als oeverzwaluw gaan nestelen in de taluds. Dit kan door middel van het toepassen van flauwe taluds (>1:3);
- Voorafgaand aan de het verwijderen van bomen wordt soortgericht onderzoek uitgevoerd naar de aan- of afwezigheid van de ransuil en de sperwer. Dit soortgericht onderzoek wordt uitgevoerd door een deskundig ecooloog op het gebied van deze vogels. Het onderzoek bestaat uit minimaal vier veldbezoeken in april/mei ten behoeve van de sperwer en ransuil. Hierbij wordt actief naar nesten gezocht en op basis van onder andere nestkenmerken, plukresten, veren, aanwezigheid adulte vogels, gedrag adulte vogels en aan- of afwezigheid van nestclusters (sperwer) vastgesteld of er nesten van de sperwer of ransuil aanwezig zijn;
- Ten behoeve van de ijsvogel wordt een ijsvogelwand aangelegd, die voldoet aan de volgende eisen:
 - De plek moet rustig (!) zijn en beschut. Zorg voor toegankelijkheid, zo nodig met behulp van een takkenril of omgetrokken boom.
 - De wand grenst direct aan het water, dat is verbinding staat met een bestaande watergang of plas.
 - Aanleggen op een plek die geen last heeft van intensief oeverbeheer.
 - Aanleggen op een plek waar geen hinderlijke water- of oevervegetatie voor de oever staat. Een plek met struiken en bomen op de oever geniet hier de voorkeur (ook van belang als schuilplaats voor pas uitgevlogen jongen). Door de schaduwwerking blijft het water voor de oever beter vegetatievrij. Snoei zo nodig enkele takken weg voor een vrije aanvliegroute.

- Indien er geen andere keuze is, haal dan de watervegetatie weg door het water voor de oever uit te diepen tot circa 75 cm onder het waterniveau.
- De wand is steil, 1 : 1, tot licht overhangend.
- De wand is minimaal 1,5 meter hoog ten opzichte van het waterniveau.
- In de aangelegde wand kunnen, onder een lichte hoek van 10-20° (omhoog vanaf de waterkant), 1 of 2 kleine gaten voorgeboord worden. Doorsnede 6-7 cm, diepte circa 25 cm. Dat zou ijsvogels kunnen stimuleren daarin te gaan broeden.

Deze eisen zijn afkomstig uit het document 'Ijsvogelwanden aanleg controle en onderhoud' (2014). Voor de precieze invulling van deze eisen dient door een deskundig ecoloog een plan te worden opgesteld.

4.5 ALGEMENE ZORGPLICHT MAATREGELEN - ALLE SOORTGROEPEN

Maatregelen:

- Maaiwerkzaamheden worden van binnen naar buiten uitgevoerd; er wordt in het midden van het terrein begonnen met maaien waarna er getemporiseerd naar buiten wordt gewerkt. Op deze manier kunnen algemeen beschermde soorten ontsnappen. Indien men te maken heeft met stroken dan wordt er 1 richting op gewerkt, zodat dieren een ontsnapmogelijkheid hebben.
- Als het gaat om graven van sleuven ten behoeve van bijvoorbeeld leidingwerk, moet voorkomen worden dat dieren (muizen, egels, padden, etc.) tijdens de migratie in de sleuf kunnen vallen en er niet meer uit kunnen komen. Dit is bijvoorbeeld mogelijk door het plaatsen van rasters of door in de nachten geen sleuven en gaten open te laten liggen. Gaten kunnen bijvoorbeeld worden afgedicht met rijplaten.
- Locaties van beschermde soorten flora (Tabel 1, gewone dotterbloem) worden gespaard, vrijrijden van groeiplaatsen wordt voorkomen door het afdekken van de groeiplaats middels rijplaten. Indien de locatie niet behouden kan blijven worden de gewone dotterbloemen uitgegraven en verplaatst naar een te behouden locatie in het projectgebied. De soorten kunnen bijvoorbeeld worden verplaatst naar de te graven natuurvriendelijke oevers.
- Wanneer na het graven nog andere werkzaamheden moeten plaatsvinden op de vergraven locatie, dan kunnen maatregelen genomen worden om te voorkómen dat hervestiging van overige en streng beschermde soorten op het terrein kan optreden. Dit gebeurt als volgt:
 - Het vrijhouden van het terrein van beplantingen, bijvoorbeeld door het terrein kaal te houden of dagelijks te gebruiken. Dit voorkomt voor een belangrijk deel de kolonisatie van het terrein door overige en streng beschermde soorten.
 - Plaatsen waar de kans bestaat dat overige en streng beschermde amfibieën (bijvoorbeeld rugstreeppad) het bouwrijpe terrein (opnieuw) kunnen koloniseren, worden uitgerasterd (met amfibieëraster).
 - Andere methoden om te zorgen dat beschermde soorten zich niet (opnieuw) vestigen zijn het terrein tijdelijk kaal en vlak houden, het voorkomen van stagnatie van water of dagelijks te verstoren. Verstoren mag alleen worden toegepast ter voorkoming van de vestiging van soorten, maar niet ter bestrijding van al aanwezige soorten.
 - Bij de tijdelijke opslag van grond moet worden voorkomen dat soorten als oeverzwaluw gaan nestelen in de taluds. Dit kan door middel van het toepassen van flauwe taluds (>1:3).

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

VanderHelm Milieubeheer B.V. heeft van HaskoningDHV Nederland B.V. de opdracht gekregen voor het opstellen van een mitigatie & compensatieplan flora en fauna ten behoeve van de aanleg Noordelijke Randweg Voorhout.

5.1 CONCLUSIES

Door de werkzaamheden ten behoeve van de aanleg Noordelijke Randweg Voorhout conform de eisen in dit mitigatie en compensatieplan uit te voeren wordt gewerkt conform de Flora- en Faunawet voor de in dit document opgenomen soorten. Indien wordt afgeweken van de werkwijze zoals omschreven in dit mitigatie- en compensatieplan, dient een ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

5.2 AANBEVELINGEN

Ten behoeve van de uitvoering en voortgang van het project is het belangrijk de volgende aanbevelingen op te volgen:

- De werkzaamheden uit te voeren conform de in dit document opgenomen maatregelen
- Bij het wijzigen van de planning contact op te nemen met VanderHelm Milieubeheer zodat bepaald kan worden of hierdoor risico's ontstaan met betrekking tot overtreding van de Flora- en faunawet of de afgegeven ontheffing op de Flora- en faunawet
- Wanneer niet eerder genoemde of niet verwachte beschermde soorten worden aangetroffen in het projectgebied worden vervolgstappen genomen. Dit kan zijn het uitvoeren van inventarisaties of het uitvoeren van mitigerende maatregelen;
- Bij het uitvoeren van mitigerende en/of compenserende maatregelen dient een ecooloog te worden betrokken en er dient te worden gezorgd dat de getroffen maatregelen functioneel zijn en beheerd kunnen worden. Zo moet voorkomen worden dat, bij het aanleggen en gebruik van de tunnelbak onder het spoor door en ter plaatse van de faunapassages, vaarduiker en de brug bij de Leidsevaart, rugstreeppadden (alsnog) de weg op kunnen geraken;
- Voor een aantal maatregelen (zoals een beplantingsplan en ijsvogelwand) dient een specifiek plan te worden opgesteld door een deskundig ecooloog.

De volgende aanbevelingen zijn geheel vrijblijvend:

- De polder is momenteel een zeer geschikte polder voor weidevogels. De polder is niet aangewezen als belangrijk weidevogelgebied (zie ook paragraaf 3.3.3). Om positief naar buiten te treden, kan de initiatiefnemer er toch voor kiezen het verlies aan oppervlakte van geschikt weidevogel gebied ergens anders te compenseren. Dit kan door bijvoorbeeld een nabijgelegen natuurgebied aantrekkelijker te maken voor weidevogels of een nabijgelegen gebied (ZuidHollands Landschap, Staatsbosbeheer of Natuurmonumenten) een bepaald bedrag te schenken, om een gebied nog beter te beheren voor weidevogels;
- Om ten tijde van de werkzaamheden zoveel mogelijk verstoring op weidevogels te voorkomen en het resterende deel van de polder geschikt te houden voor weidevogels:
 - Tussen de nieuw aan te leggen weg en de intact blijvende polder, een bredere watergang aan te leggen, dit zien de weidevogels als veilig, het biedt bescherming tegen predatoren (die over land) het gebied vanaf de weg zouden kunnen bereiken;
 - Het verwijderen van de bosschages aan de westzijde van het gebied, kan positief zijn voor de weidevogels, daar er dan minder predatoren (bijvoorbeeld eksters) zijn en een beter overzicht, naar de westzijde is;
 - Het aanbrengen van een aardewal of heg brengt visuele verstoring met zich mee, weidevogels houden ervan om veel overzicht te hebben over het omringende gebied en in die zin zal een aardewal eerder negatieve effecten hebben dan positieve. Het aanbrengen van een aardewal wordt derhalve afgeraden. Indien men voornemens is een heg aan te brengen tussen de weg en het fietspad, wordt aangeraden dit af te stemmen met de ecooloog welke gebiedseigen beplanting daarvoor het beste kan worden gekozen en hoe hoog de heg (maximaal) moet worden.

5.3 OPMERKING IN VERBAND MET NIEUWE NATUURBESCHERMINGSWET

Naar verwachting zal in de tweede helft van 2016 de nieuwe Wet natuurbescherming in werking treden. Welke gevolgen deze nieuwe wetgeving kan hebben voor lopende projecten is nog niet in te schatten. De daadwerkelijke invulling (o.a. soortbescherming en vervolgstappen) van de wetgeving en hoe de wetgeving exact geïmplementeerd gaat worden is nog niet bekend. Een grote verandering is dat de handhaving en implementatie verschuift van het Ministerie van Economische Zaken (in de vorm van RVO) naar de provincies.

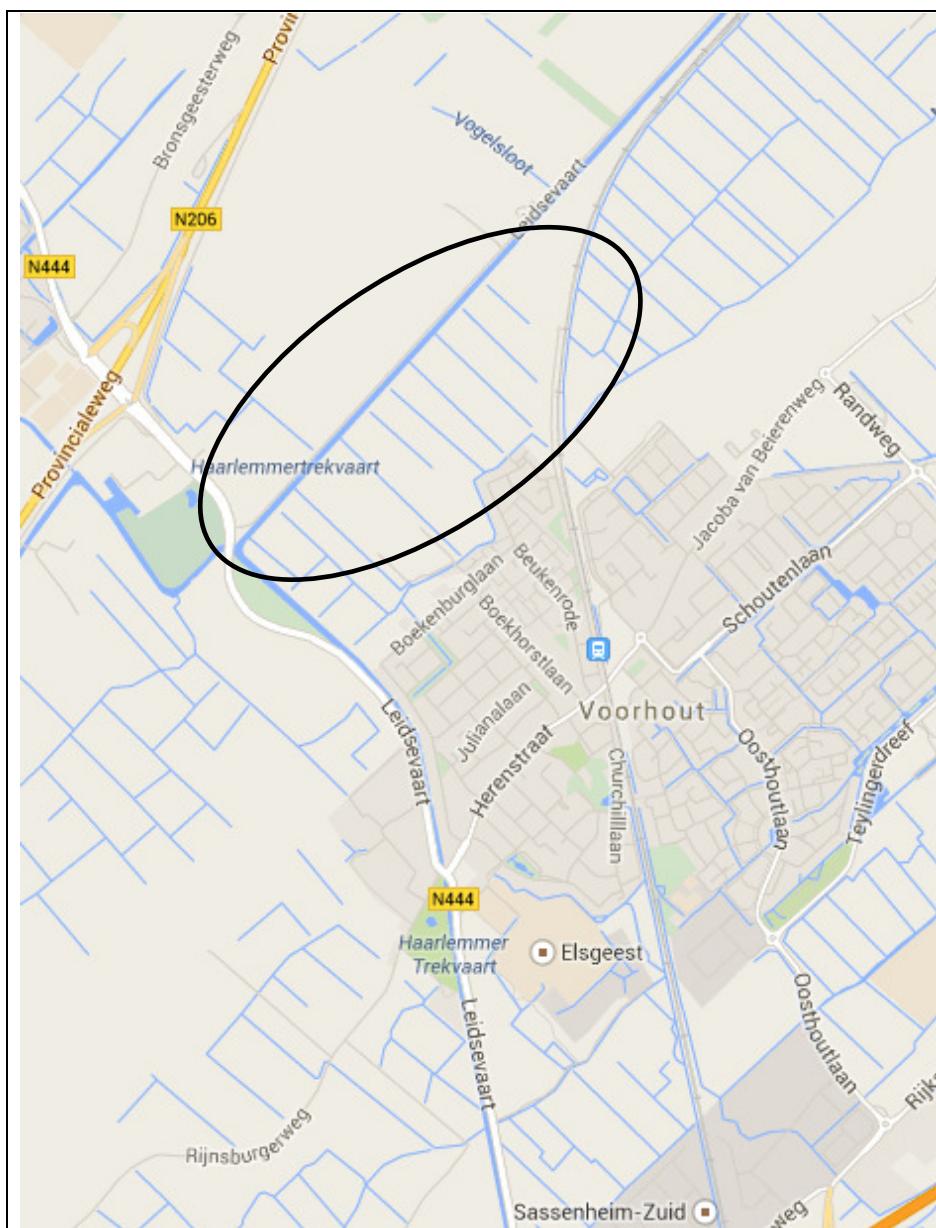
REFERENTIES

- Bescherm de soort Kleine modderkruiper *Cobitis taenia*, Soortenstandaard, December 2011, Dienst Regelingen Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.
- Bescherm de soort Bittervoorn *Rhodeus amarus*, Soortenstandaard, December 2011, Dienst Regelingen Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.
- Bescherm de soort Rugstreeppad *Bufo calamita*, Soortenstandaard, December 2011, Dienst Regelingen Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.
- Bescherm de soort Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Soortenstandaard, December 2011, Dienst Regelingen Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.
- Bescherm de soort Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus Nathusii*, Soortenstandaard, December 2011, Dienst Regelingen Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.
- Bescherm de soort Watervleermuis *Myotis daubentonii*, Soortenstandaard, December 2013, Dienst Regelingen Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.
- Kennisdocument rivierdonderpad, Sportvisserij Nederland, herziene versie januari 2009
- De zoetwatervissen van Nederland, ecologisch bekeken, Sportvisserij Nederland, dr. Willie A.M. van Emmerink, 2006
- Leidraad faunavoorziening bij infrastructuur, Rijkswaterstaat, 2013
- Inrichtingsadvies en inrichtingsschets ecologische verbingszone, RoyalHaskoningDHV B.V. d.d. 12 augustus 2014
- Noordelijke randweg Voorhout, Wegontwerp in de gemeente Teylingen, tekeningen 1 van 2 en 2 van 2, d.d. 5 mei 2014, RoyalHaskoning DHV B.V.
- Natuurtoets Noordelijke Randweg Voorhout, Arcadis, 31 oktober 2005
- Noordelijke randweg te Voorhout, rapport vleermuizen, broedvogels, rugstreeppad en vissen, E.C.O.Logisch, d.d. 13 december 2012
- Floraonderzoek t.b.v. bestemmingsplanprocedure voor realisatie van de noordelijke randweg, NWC, juli 2013
- Quickscan flora en fauna in verband met de bestemmingsplanprocedure voor de realisatie van een verbingsweg tussen de Leidsevaart en de aansluiting Leeweg N444 in Noordwijk, NWC, oktober 2014
- IJsvogelwanden aanleg controle en onderhoud, Harder, J. Landschap Noord-Holland, april 2014

Internet links:

- <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS>
- <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=natura2000>

BIJLAGE 1 LOKALE LIGGING PROJECTGEBIED

 = projectgebied

BIJLAGE 2 WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING

In Nederland loopt de bescherming van natuur via twee sporen. Enerzijds is er bescherming van natuurgebieden. Anderzijds is er de bescherming van soorten flora (planten) en fauna (dieren). In dit hoofdstuk wordt een korte beschrijving gegeven van de vigerende wet- en regelgeving in zake de Natuurbeschermingswet 1998, Ecologische Hoofdstructuur en de Flora- en faunawet.

GEBIEDSBESCHERMING

Natuurbeschermingswet 1998

De gebiedsbescherming is geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Nota Ruimte. Onder deze bescherming vallen de volgende gebiedsoorten: Natura 2000-gebieden (dit zijn gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn), Beschermde Natuurmonumenten en gebieden ter uitvoering van verdragen en andere internationale verplichtingen (zoals wetlands), worden ook beschermd op basis van de Natuurbeschermingswet 1998.

De in dit rapport beschreven toetsing betreft het vaststellen of het projectgebied in of in de omgeving van een beschermd natuurgebied ligt en of er sprake is van een negatief effect op de beschermde natuurwaarden. Zo nee, dan is verder onderzoek niet nodig, zo ja, dan is een aanvullende toetsing nodig waarbij wordt vastgesteld of er sprake is van een negatief effect.

Ecologische Hoofdstructuur

Het beschermingsregime voor gebieden die vallen onder de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) vloeit voort uit het Natuurbeleidsplan uit 1991 en de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening. Het is in de Nota Ruimte op nationaal niveau en vervolgens door de provincies op provinciaal niveau nader uitgewerkt. Bescherming van deze gebieden is op planologische basis en er wordt van uitgegaan van het "Nee, tenzij"-regime en compensatiebeginsel. Het ruimtelijk beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het "nee, tenzij"-regime. Indien een voorgenomen ingreep de "nee, tenzij"-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het "nee, tenzij"-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

SOORTENBESCHERMING (FLORA- EN FAUNAWET)

Bescherming van kwetsbare en zeldzame flora en fauna is geregeld in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet geldt daar waar beschermde soorten voorkomen. Daarbij is het niet van belang of dat specifieke gebied ook wettelijk beschermd wordt. Binnen de Flora- en faunawet geldt een beschermingsregime dat uitgaat van drie klassen (ingedeeld in tabellen) en daarnaast vogels als aparte categorie. Afhankelijk van de status van een soort moet bij de aantasting van exemplaren bij plannen, projecten of activiteiten een ontheffing op de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Belangrijk voor de toekenning hiervan is de status, maar ook of de duurzame instandhouding van de populatie wel of niet in het geding is. Bescherming van licht naar zwaar is als volgt:

Tabel 1-soorten

Middels de vrijstellingsregeling (AMvB art. 75) wordt in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend voor Tabel 1-soorten. Derhalve hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Echter voor deze soorten blijft de algemene zorgplicht van kracht.

Tabel 2-soorten

Voor de Tabel 2-soorten kan gewerkt worden met een door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) goedgekeurde gedragscode of met een ontheffing. Indien aanwezige Tabel 2-soorten geen hinder ondervinden of niet in hun voortbestaan bedreigd worden door de werkzaamheden kan zonder een ontheffing gewerkt worden.

Tabel 3-soorten

Voor de Tabel 3-soorten dient in het geval van ruimtelijke ontwikkeling gewerkt te worden onder een ontheffing. Bij werkzaamheden die vallen onder beheer & onderhoud en beheer & gebruik kan ook met een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode gewerkt worden.

Indien aanwezig Tabel 3 soorten geen hinder ondervinden of niet in hun voortbestaan bedreigd worden door de werkzaamheden kan zonder een ontheffing gewerkt worden.

Indien er maatregelen genomen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen garanderen, is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig. Om er zeker van te zijn of de opgestelde mitigerende maatregelen voldoende zijn, kan op basis van de opgestelde mitigerende maatregelen een ontheffing bij het Ministerie van EL&I worden aangevraagd. Indien het Ministerie van EL&I akkoord gaat met de mitigerende maatregelen, wordt de ontheffingsaanvraag positief afgewezen en mogen de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Vogels

Voor vogels dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorg dragen dat de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen gegarandeerd wordt. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is de zorgplicht opgenomen. Onderstaand wordt de zorgplicht weergegeven, zoals is opgenomen in Artikel 2 van de Flora- en faunawet.

- Lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
- Lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Verboden handelingen

Naast de zorgplicht zijn een aantal verboden handelingen opgenomen. Deze worden hieronder weergegeven.

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten.
- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren.
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren van nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten en dieren.

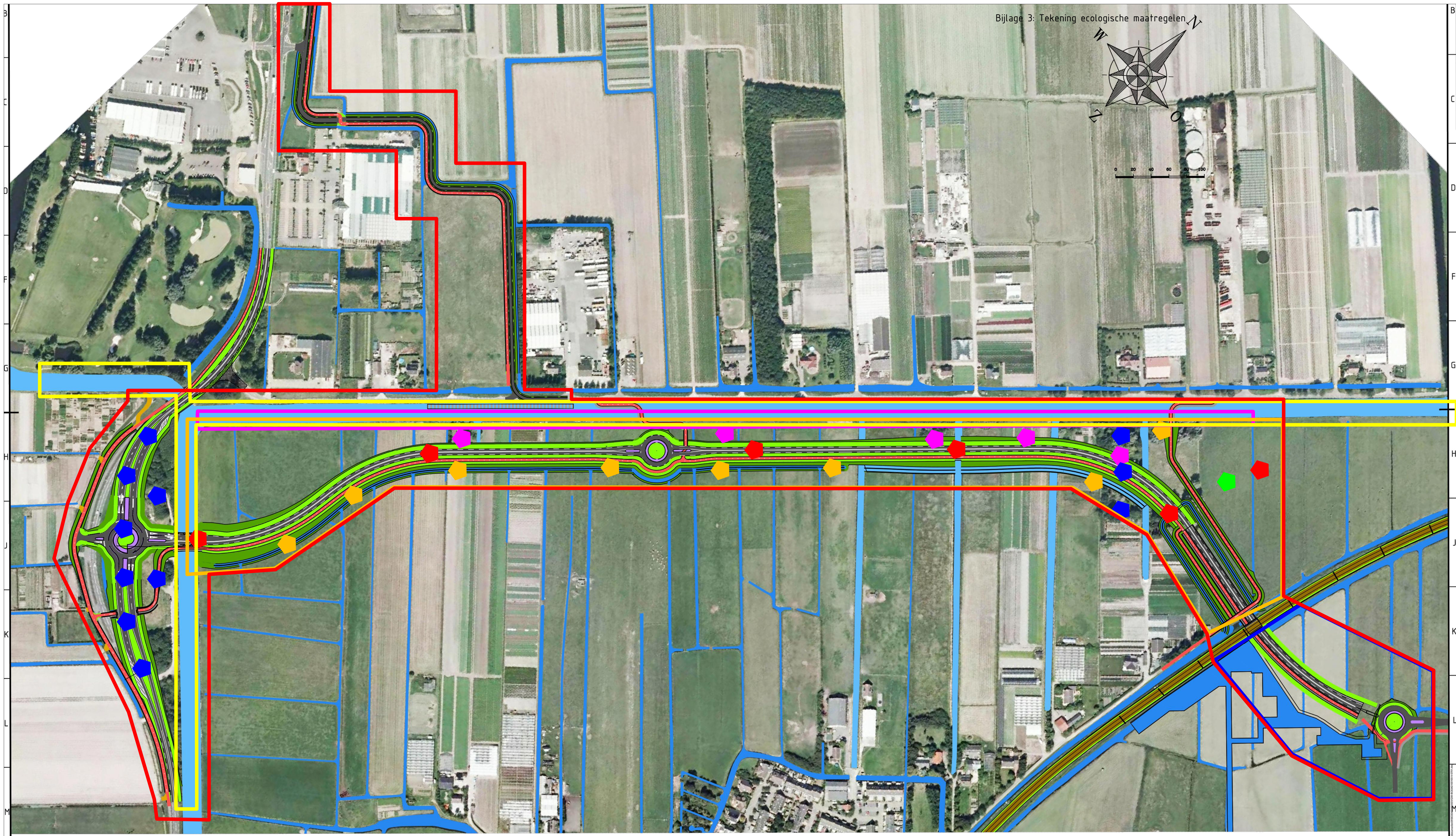
RODE LIJSTEN

Op grond van het Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009 houdende vaststelling van geactualiseerde Rode Lijsten flora en fauna (Minister van LNV, 2004) zijn gevoelige, kwetsbare, bedreigde, ernstige bedreigde en verdwenen dier- en plantensoorten opgenomen in een nationale Rode Lijst. Aan deze soorten moet volgens het besluit bijzondere aandacht worden besteed voor wat betreft de instandhouding. De Rode Lijst geeft de soorten van de lijst dus geen afzonderlijke juridische beschermingsstatus, maar geeft wel aan dat er in het (soorten)beleid rekening gehouden moet worden met de instandhouding van de betreffende soorten. Wanneer er op provinciaal niveau beleid ten aanzien van bepaalde Rode Lijstsoorten is vastgesteld, dan dient dit beleid als afwegingskader in de besluitvorming rond plannen die in gaan tegen dit beleid.

BIJLAGE 3 KAART MET MAATREGELEN - GEBIEDEN VAN ECOLOGISCHE WAARDE

Amfibieenpoel rugstreeppad (4.1 en 4.2.5)

Stortstenen rivierdonderpad (4.2.3)

Faunapassages rugstreeppad (4.2.5)
Let op dat de geleiding overal goed aansluit
en dieren nergens de weg op kunnen komen.

Kappen groen buiten broedseizoen (4.1 en 4.4)

Graven zuidelijke watergang Noordelijke randweg
voorafgaand aan dempen (4.1 en 4.2.4)

Maatregelen vissen (4.2.1, 4.2.2 en 4.2.4)

Maatregelen vleermuizen ivm mogelijke vliegroute (4.3.2)

Maatregelen vissen inclusief rivierdonderpad (4.2.1 - 4.2.4)

Maatregelen vissen en rugstreeppad (4.2.1, 4.2.2, 4.2.4 en 4.2.5)

In het gehele projectgebied dient rekening te worden gehouden met:
4.1 Planning werkzaamheden in relatie tot ecologische aspecten
4.2.1 Algemene beschermde amfibieën en algemene vissen
4.3.1 Mitigerende maatregelen foeragerende vleermuizen
4.4 Vogels
4.5 Zorgplicht maatregelen

BIJLAGE 4 INSTRUCTIE PLAATSEN AMFIBIEKEREND SCHERM

ONTWERP – TIJDELIJK AMFIBIEKEREND SCHERM

Materialen:

- Piketpaaltjes
- Scherm in de vorm van gronddoek, of vijfverfolie (gladder is beter).
- Nietjes
- Grondhaken
- Tie-ribs

Hoogte boven maaiveld:

- 40 tot 60 centimeter boven maaiveld.

Aansluiting maaiveld:

- Naadloze aansluiting, onderkant doek ingraven.

Afwerking:

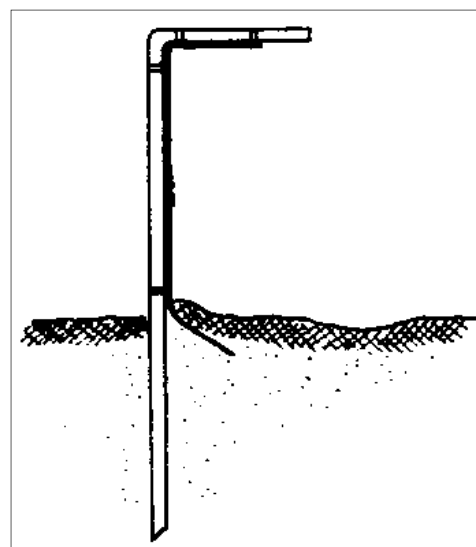
- Scherm zo strak mogelijk spannen.
- Bovenrand scherm ombuigen tot 90 graden in de richting waarvandaan de padden verwacht worden.

AANPAK – PLAATSEN TIJDELIJK AMFIBIEKEREND SCHERM

- Werk op een vlakke ondergrond;
- Zet piketten uit om de 2-3 meter;
- Graaf een geultje langs de piketten;
- Plaats het scherm langs de piketten;
- Niet het scherm vast aan de piketten;
- Plaats het onderste deel van het scherm in de geul en vul het aan met grond;
- Plaats grondhaken langs het scherm;
- Buig de bovenste paar (5 tot 10) centimeter in een hoek van 90° en maak deze met tie-ribs vast aan de grondhaken.

AANDACHTSPUNTEN – PLAATSEN TIJDELIJK AMFIBIEKEREND SCHERM

- Zorg dat er geen begroeiing langs de buitenzijde van het scherm staat. De padden kunnen dan via de vegetatie over het scherm klimmen;
- Gebruik de voorgeschreven materialen: een doorzichtige afzetting heeft tot gevolg dat de dieren op dezelfde plek blijven proberen om langs het scherm te geraken. Te ruw afschermingmateriaal kan door de padden beklommen worden.
- Zorg dat de hoogte minimaal 40 centimeter, gerekend vanaf het hoogste punt, vanaf het maaiveld is. Houdt dus rekening met kluiten en dergelijke;
- Plaats piketpaaltjes aan binnenzijde scherm, zodat ze geen ondersteuning bieden aan klimmende padden;
- Door emmers strak tegen het scherm in te graven kunnen de trekkende dieren hierin verzameld worden. Als men dit doet, dient er wel iedere ochtend rond zonsopkomst gecontroleerd en gelegeerd te worden;
- Zorg dat er geen sloten hoeven te worden doorkruist, de padden kunnen dan via de sloten alsnog het projectgebied betreden;
- In de afbeelding is het scherm schematisch weergegeven.

BIJLAGE 5 FOTO'S

Foto 1: Overzicht polder gebied, met ondiepe sloten

Foto 2: Spoortalud (matig geschikt als overwinteringsplaats rugstreeppad)

Foto 3: Bos waarin spechten broeden

Foto 4: Bollenvelden (overwintergebied rugstreeppad)

Foto 5: Deel polder nieuw weg tracé (paardenweide)

Foto 6: Deel polder nieuw weg tracé (goed weidevogelweiland)

Foto 7: Geschikte oever rivierdonderpad

Foto 8: Bosschages zuid west zijde projectgebied

Foto 9: Geschikte vliegroute voor vleermuizen:
de Haarlemmertrekvaart

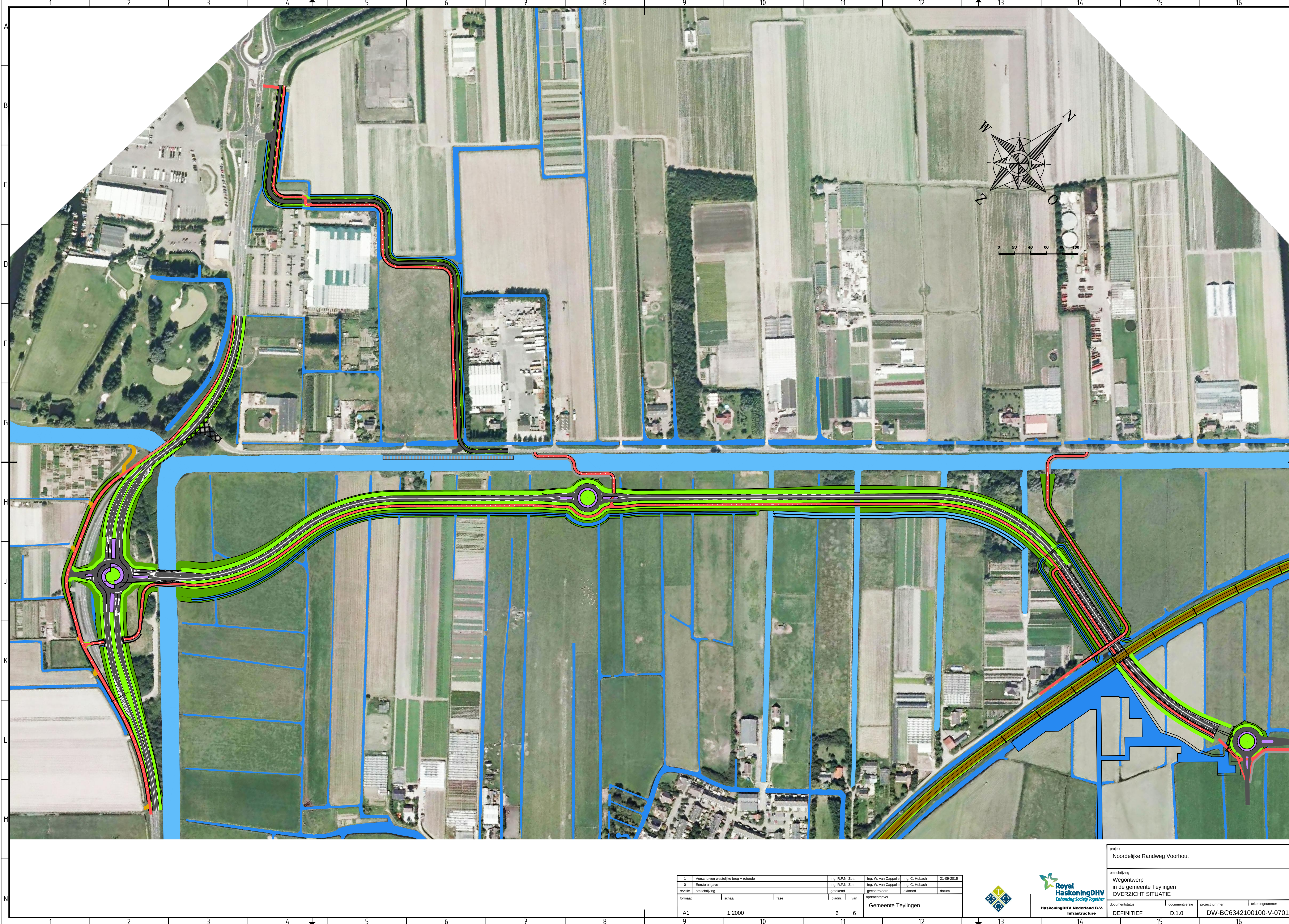

Foto 10: Oever noordzijde Haarlemmertrekvaart

BIJLAGE 6 ONTWERP NOORDELIJKE RANDWEG ROYALHASKONINGDHV

1	Verschuiven westelijke brug + rotonde	Ing. R.F.N. Zutt	Ing. W. van Cappelle	Ing. C. Hubach	21-09-2015
0	Eerste uitgave	Ing. R.F.N. Zutt	Ing. W. van Cappelle	Ing. C. Hubach	
revisie	omschrijving	gemaakt door	gecontroleerd	akkoord	datum
formaat	schaal	teek	bladnr.	van	opdrachtgever
A1	1:2000		6	6	Gemeente Teylingen

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together
HaskoningDHV Nederland B.V.
Infrastructure

project	Noordelijke Randweg Voorhout				
omschrijving	Wegontwerp in de gemeente Teylingen OVERZICHT SITUATIE				
documentstatus	documentversie	projectnummer	tekeningnummer		
DEFINITIEF	D.1.0	DW-BC6342100100-V-0701			

BIJLAGE 7: INRICHTINGSSCHETS ECOLOGISCHE VERBINDINGSZONE ROYALHASKONING DHV

Memo

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.
PLANNING & STRATEGY

Aan : Jaap Kik, Peter van Goch, Joop Kooiman, Igor
Hoogerwerf, Bianca Kramer
Van : Michiel Brink
Datum : 12 augustus 2014
Kopie : Cor Hubach, Rob Zutt
Onze referentie : BC6346_M002_C0.1_Inrichtingsadvies EVZ

**Betreft : Inrichtingsadvies en inrichtingsschets
Ecologische Verbindingszone**

INLEIDING

De gemeente Teylingen is bezig met het ontwerp van de Noordelijke Randweg rond Voorhout. Het te ontwerpen tracé ligt in de Polder Boekhorst en loopt gedeeltelijk parallel aan de Haarlemmertrekvaart. In het ontwerp is rekening gehouden met de in het provinciaal beleid genoemde ecologische verbindingsszone langs de Haarlemmertrekvaart. Dit is een zone van 30 meter ten oosten van de Haarlemmertrekvaart. De aanleg van de Noordelijke Randweg biedt de gelegenheid om de ecologische zone te realiseren. In deze memo en bijbehorende inrichtingsschets wordt een advies gegeven voor inrichting van deze zone.

UITGANGSPUNTEN

Landschappelijk kader

De Noordelijke Randweg is geprojecteerd in polder Boekhorst. Deze polder ligt tussen de verdichte strandwallen van Noordwijk en Voorhout en is aan de westzijde begrensd door de Haarlemmertrekvaart. Aan de westzijde van de trekvaart is in de loop van de jaren '80 lintbebouwing met gemengd wonen en bedrijven ontstaan. De huidige polder Boekhorst kenmerkt zich nog steeds door de openheid en het fijnmazige en regelmatige slotenpatroon.

Eisen beheertype moeras

Om in aanmerking te komen voor de subsidie vanuit de provincie voor de inrichting van de ecologische verbindingszone moet bij de inrichting worden voldaan aan de definitie van het beheertype moeras uit de subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer:

N05.01 Moeras

1.2 Afbakening

Het beheertype moeras omvat verlandingsvegetaties zoals riet- en biezenvetaties, natte ruigte en grote zeggenvegetaties. Moeras kan tot 20% uit open water bestaan en tot 10% uit struweel. De gemiddelde grondwaterstand in het najaar zakt maximaal tot 40 cm. onder het maaiveld, behoudens eventuele periodieke droogteperioden. Droge rietruigten vallen niet onder dit beheertype maar onder het beheertype Ruigteveld. In de nattere delen varieert de grondwaterstand tussen 0 en – 20 cm. Gebieden waar grootschalige processen voorkomen, vallen onder het natuurstype Grootschalige dynamische natuur.

Voorbeeldgebieden: Zuidlaardermeer, Wieden, Weerribben, Rottige meenthe, Naardermeer, Oostelijke vechtplassen, Botshol en Nieuwkoopse Plassen.

Aankoop

Bij de aankoop van de grond voor de realisatie van de Randweg zal de strook van 30 meter voor de ecologische verbindingszone naar verwachting ook bij de gemeente in eigendom komen omdat het kleine restpercelen betreft.

Het ontwerp voor de ecologische verbindingszone moet zodanig flexibel zijn, dat de zone kan functioneren als deze niet direct in zijn geheel in eigendom van de gemeente komt.

Watercompensatieopgave

De inrichting van de ecologische verbindingszone biedt de mogelijkheid om de watercompensatieopgave voor de aanleg van de randweg en een nog openstaande watercompensatie te realiseren. In totaal moet hiervoor in het plangebied 900m² water gerealiseerd worden.

LANDSCHAPPELIJK ADVIES INRICHTING ECOLOGISCHE VERBINDINGSZONE

‘Ritme van percelen met verschillende maaiveldhoogtes’

Basis voor de inrichting van de ecologische verbindingzone is het karakteristieke fijnmazige ritme van sloten van de Boekhorstpolder, dat met de aanleg van de randweg doorsneden wordt. Binnen dit ritme van de sloten ter weerszijden van de weg, wordt het maaiveld van de verschillende koppen van de percelen aan de westzijde verlaagd. Ieder perceel krijgt daarbij een eigen sub-beheertype dat binnen het beheertype moeras valt. Deze sub-beheertypes zijn:

- ‘open boezemwater’ met een maaiveldhoogte tussen de -2.0 en de -1.0 NAP,
- ‘riet- en biezenvetaties’ met een maaiveldhoogte tussen de -1.0 en de -0.7 NAP,
- ‘grote zeggen en natte ruigten’ met een maaiveldhoogte tussen de -0.7 en de -0.4 NAP,

In het ontwerp van de randweg is de boezemkade van de Haarlemmertrekvaart teruggelegd van de waterkant naar de berm van de randweg. Hierdoor is het mogelijk om de watercompensatieopgave van de weg in de ecologische verbindingzone te realiseren. Het sub-beheertype ‘open boezemwater’ heeft dus een minimale oppervlakte van 900m².

De berm/boezemkade langs de randweg wordt ook onderdeel van de verbindingzone en krijgt als beheertype bloemrijkgrasland. Het vormt daarbij de verbinding voor kleine zoogdieren die het open water tussen de moerasvegetaties moeilijk kunnen oversteken. De berm tussen de weg en aan de oostzijde krijgt een iets andere kleur door het toepassen van een ‘standaard’ bermmengsel. Hierdoor wordt het verschil tussen de west- en oostzijde van de randweg en wel en geen boezemkade benadrukt.

‘Flexibele inrichting’

Het gebruik maken van het ritme van de percelen geeft naast een historische referentie de mogelijkheid van een flexibele inrichting. Indien een aantal grondeigenaren het kleine stuk op de kop van de percelen niet willen verkopen kunnen deze percelen grasland blijven terwijl de andere percelen door maaiveldverlaging getransformeerd worden in moerasnatuur.

Voor het goed kunnen functioneren van de ecologische verbindingzone moet de verhouding tussen wel en niet ingerichte percelen niet groter zijn dan [PM]. Als die verhouding te klein wordt heeft de realisatie van de ecologische verbindingzone weinig toegevoegde waarde en zal voor de watercompensatie een ‘eigen plek’ moeten worden gezocht.

INRICHTINGSSCHETS ECOLOGISCHE VERBINDINGSZONE

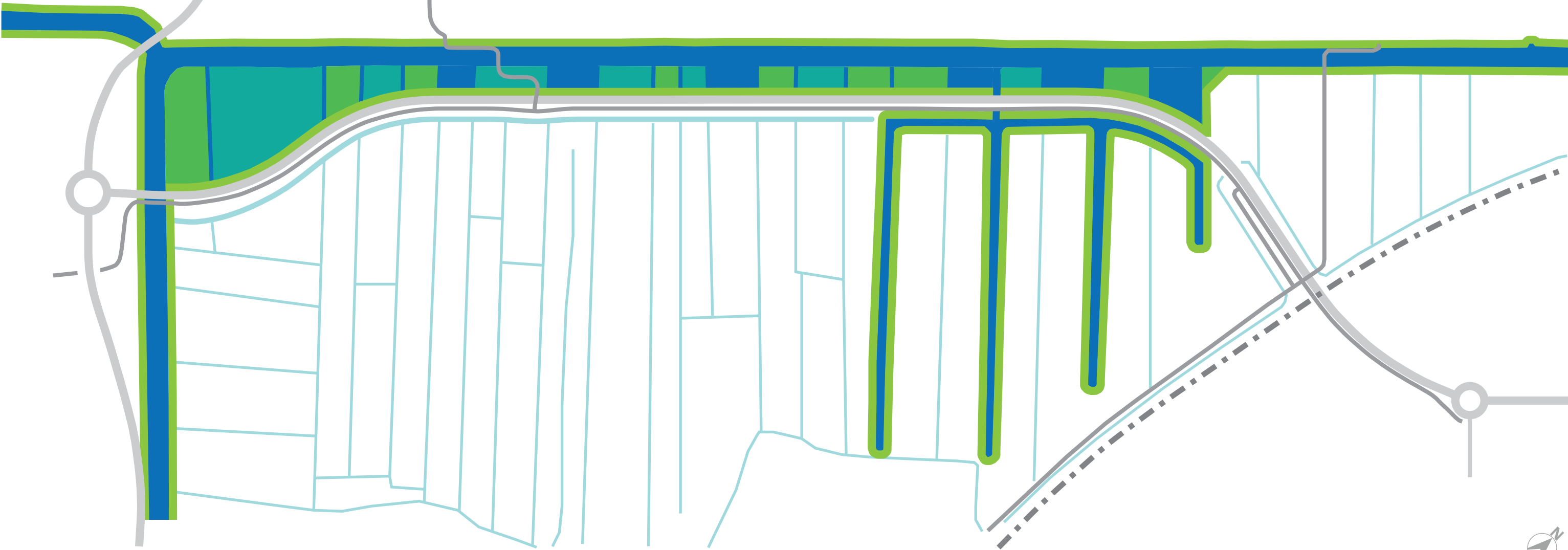
INRICHTINGSSCHETS ECOLOGISCHE VERBINDINGSZONE

VERSIE 0.1

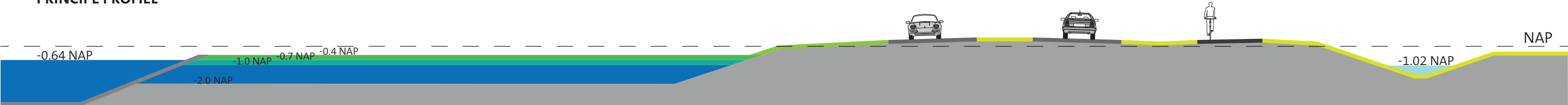
LEGENDA

beheertype	open (boezem)water	riet- en biezenvvegetaties	grote zeggen en natte ruigte	bloemrijk grasland
referentie hoogte	-2.0 / -1.0 NAP	-1.0 / -0.7 NAP	-0.7 / -0.4 NAP	talud boezemkade
beheer	kwaliteitsbaggeren	extensief maaien en schonen	jaarlijks maaien	jaarlijks maaien
referentiebeeld				

PLATTEGROND

PRINCIPE PROFIEL

BIJLAGE 8 Uitgewerkte compensatie foerageergebied Gewone dwergvleermuis

VOORKEURSvariant

evz - moeraszone >>>

4.500 m²

600 m²

2.000 m²

TOELICHTING

Het grootste deel van de compensatie vindt plaats op het eerste perceel van de EVZ. Het is een bosbeplanting in clusters met veel randlengte en gradienten van bos naar struik- en kruidenlaag. De bospartijen aan de oostelijke zijde van aansluiting tussen NRV en N444 worden zodanig ingericht dat het foerageergebied van de gewone Dwergvleermuis wordt hersteld. De huidige weg wordt hierbij verwijderd. De bospartijen tussen N444 en Haarlemmertrekvaart hebben ook een functie in het afschermen van licht vanaf de rotonde en de N444. De overige ruimtes rond de rotonde krijgen een inrichting met extensief beheerd bloemrijk grasland. Na de aanleg van de NRV kan ook het bosgebied bij de huidige aansluiting van de Leidsevaart op de N444 een inrichting krijgen die vergelijkbaar is met de overige bospartijen.

LEGENDA

- aanwezige bosjes
- nieuwe boombeplanting
- struik en kruidenlaag
- bloemrijk grasland

BIJLAGE 9 Besluit FF/75C/2015/0099.toek.sh

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

Gemeente Teylingen
H. de Vries
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
ffwet@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190014978003

Kenmerk
FF/75C/2015/0099.toek.sh

Bijlagen
2

Datum 23 juli 2015
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer De Vries,

Naar aanleiding van uw verzoek van 25 februari 2015 en de aanvulling hierop van 30 maart 2015, geregistreerd onder aanvraagnummer 5190014978003, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de rugstreeppad en de bittervoorn.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Noordelijke Randweg Voorhout', gelegen in de gemeente Teylingen. Het project betreft het aanleggen van de Noordelijke Randweg en een naastgelegen fietspad, het realiseren van een spoortunnel en een fietsbrug, het aansluiten op de N444 en het inrichten van de ecologische verbindingszone. De werkzaamheden bestaan onder andere uit het voorbelasten van grond en het dempen en graven van watergangen. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9, 11 en 12 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de rugstreeppad (*Bufo calamita*), alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9 en 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de bittervoorn (*Rhodeus amarus*), voor de periode van 1 augustus 2015 tot en met 31 juli 2020 .

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De rugstreeppad is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. De bittervoorn is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder d, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten¹.

Verbodsbepalingen

Op grond van de artikelen 9, 11 en 12 van de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen; nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren; eieren van beschermde inheemse diersoorten te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Afwijzing artikel 9 van de Flora- en faunawet

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet, voor wat betreft het doden en/of verwonden van de rugstreeppad en de bittervoorn. Ontheffing voor het doden en verwonden is in casu niet nodig. Er worden door u voldoende maatregelen genomen om doden en verwonden te voorkomen. Incidentele slachtoffers vallen niet onder de reikwijdte van artikel 9 van de Flora- en faunawet. Bovendien wordt gelet op de zorgplicht, genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet geen ontheffing verleend voor het doden en/of verwonden van de rugstreeppad en de bittervoorn.

Afwijzing artikel 12 van de Flora- en faunawet

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 12 van de Flora- en faunawet, voor wat betreft het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren. U geeft ten aanzien van de rugstreeppad aan te werken buiten het voortplantingsseizoen. Aantasting van eisnoeren zal daarom niet aan de orde zijn en u heeft daarvoor dan ook geen ontheffing nodig.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
23 juli 2015

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190014978003

¹ Besluit vrijstelling beschermde diersoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd bij Stb.2012, 615.

Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
23 juli 2015

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190014978003

Instandhouding van de soorten

Rugstreeppad

De rugstreeppad is in het plangebied aangetroffen. Het plangebied wordt gebruikt als voortplantings- en overwinteringsgebied. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de rugstreeppad worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken, stelt u maatregelen voor zoals beschreven in paragraaf 4.2 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan bittervoorn en rugstreeppad ten behoeve van de aanleg Noordelijke Randweg Voorhout' van 25 februari 2015. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing onder voorwaarde 8 echter een aanvullend voorschrift opgenomen.

Vooraf zorgt u voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats voor de aanwezige populatie van de rugstreeppad. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de rugstreeppad blijft hierdoor gegarandeerd.

Echter, ondanks deze maatregelen worden door het realiseren van de werkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de rugstreeppad verstoord. Immers, de rugstreeppad wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de rugstreeppad derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de rugstreeppad wel in de omgeving aanwezig blijft, komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

De rugstreeppad komt algemeen voor in het plangebied. De Boekhorstpolder is een geïsoleerde polder, tussen N-wegen, het spoor, de Haarlemmertrekvaart en de woonkern van Voorhout. Derhalve wordt veel uitwisseling tussen populaties van de rugstreeppad niet waarschijnlijk geacht. Het gebied wordt middels de aan te leggen amfibieënpool nog aantrekkelijker gemaakt. Er worden faunapassages onder de nieuw aan te leggen weg aangebracht. Hierdoor kan de huidige populatie alle delen van het natuurlijk verspreidingsgebied blijven gebruiken. Door de in paragraaf 4.2 maatregelen uit te voeren is het aannemelijk dat de aanwezige populatie zich kan handhaven en versterken.

Het aanleggen van een amfibieënpool, de faunapassages en de ecologische verbindingszone kan de instandhouding waarborgen en zorgen voor uitwisseling tussen aanwezige populaties van de rugstreeppad. De gunstige staat van instandhouding van de rugstreeppad komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
23 juli 2015

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190014978003

Bittervoorn

De bittervoorn is in het plangebied aangetroffen. De watergangen in het plangebied worden gebruikt als voortplantings- en overwinteringslocatie voor de bittervoorn. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de bittervoorn worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken, stelt u maatregelen voor zoals beschreven paragraaf 4.i van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan bittervoorn en rugstreeppad ten behoeve van de aanleg Noordelijke Randweg Voorhout' van 25 februari 2015. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

Vooraf zorgt u voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats voor de aanwezige populatie van de bittervoorn. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de bittervoorn blijft hierdoor gegarandeerd.

Echter, ondanks deze maatregelen worden door het realiseren van de werkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de bittervoorn verstoord. Immers, de bittervoorn wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de bittervoorn derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de bittervoorn wel in de omgeving aanwezig, blijft komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

De bittervoorn komt algemeen voor in (de omgeving van) het plangebied. De verblijfplaatsen die worden aangetast zullen echter worden vervangen door het graven van een nieuwe watergang. Daarnaast zal uiteindelijk nog meer leefgebied worden gecreëerd door het inrichten van de ecologische verbindingszone. De Boekhorstpolder ten zuiden van de nieuwe weg, in combinatie met de nieuw gegraven watergang, zal voldoende groot habitat bevatten om de populatie van de bittervoorn op lange termijn in stand te houden. De gunstige staat van instandhouding van de bittervoorn komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen: 'de volksgezondheid of openbare veiligheid', 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
23 juli 2015

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190014978003

Een groot deel van de kern Voorhout wordt via het de Herenstraat ontsloten richting de provinciale weg N444 (en vervolgens de N206 en A44). Dit leidt tot problemen ten aanzien van verkeersveiligheid en leefbaarheid in het centrum van Voorhout: de Herenstraat is een 30 km/u-centrumstraat waaraan zich het kernwinkelgebied van het dorp bevindt. De komende periode stijgt de verkeersdruk op deze straat tot 7.000- 8.000 mvt/etmaal. Met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout wordt een groot deel van het verkeer via deze nieuwe verbinding om het centrum heen geleid. Berekeningen met het verkeersmodel (RVMK) laten zien dat de verkeersintensiteit hierdoor afneemt tot circa 4.000 mvt/etmaal, ten gunste van de leefbaarheid en verkeersveiligheid in het centrum. Hierdoor wordt de kans op aanrijdingen zoveel mogelijk beperkt. De kans op aanrijdingen op de gelijkvloerse spooroverweg in de Herenstraat wordt ook beperkt. Ook ontstaat een directe verbinding naar de N444 ten gunste van de externe bereikbaarheid van Voorhout. Door een goede ontsluiting kan ook in noodsituaties ambulances of hulpdiensten de locatie beter bereiken en kan de locatie beter worden geëvacueerd.

Naast de Noordelijke Randweg Voorhout wordt een vrij liggend fietspad aangelegd. Door een bestaande gelijkvloerse oversteek van de provinciale weg te vervangen door een fietstunnel, in combinatie met de aanleg van de Randweg, verbetert de veiligheid voor fietsers sterk. Door de aanleg van fietsbruggen ontstaan nieuwe, kortere en veiliger fietsverbindingen in de regio.

De Noordelijke Randweg Voorhout wordt een schakel in de corridor voor Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) op de corridor Noordwijk-Schiphol. Dit is één van de door de provincie Zuid-Holland aangewezen prioritaire OV-verbindingen. Met de aanleg van de Randweg krijgt het hoogwaardig openbaar vervoer een vlotte en betrouwbare verbinding tussen Noordwijk, Voorhout (NS-station) en Sassenheim (NS-station).

Uit onderzoek naar de effecten van de Randweg op nabijgelegen Natura2000-gebieden is gebleken dat de aanleg van de Randweg in het gebied rond Voorhout leidt tot een lagere stikstofdepositie. De reden hiervoor is dat voor een deel van het verkeer als gevolg van de aanleg van de weg nieuwe en kortere verbindingen ontstaan. Minder uitstoot leidt ook tot een betere luchtkwaliteit.

Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat de belangen 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' en 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn om de negatieve effecten op de rugstreeppad en de bittervoorn, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
23 juli 2015

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190014978003

Daarnaast worden de werkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie van het project uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ten behoeve van dit belang kan ontheffing worden verleend, mits geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en zorgvuldig wordt gehandeld. Van benutting of economisch gewin van de bittervoorn is geen sprake. Ik verwacht dat er door het realiseren van het project geen permanent negatieve effecten optreden ten aanzien van de aanwezige populatie van de bittervoorn.

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden. De Noordelijke Randweg Voorhout is een voortzetting van de deels reeds bestaande randwegstructuur rond Voorhout. Om de weg effectief en functioneel te laten zijn, dient deze te voorzien in een verbinding tussen de bestaande randweg (Teylingerdreef) en de provinciale weg N444. Er is een variantenstudie uitgevoerd waarin andere principe-oplossingen zijn onderzocht, die niet haalbaar of niet effectief zijn gebleken. Daarbij is bijvoorbeeld gekeken naar varianten waarin de bestaande randweg wordt doorgetrokken naar het noorden met een aansluiting op de N206. Dergelijke varianten ontsluiten Voorhout echter niet goed, doorkruisen bollengrond en waardevol weidevogelgebied en zijn ook vanuit het beleid van de provincie Zuid-Holland ten aanzien van het aantal aansluiting op de N206 niet haalbaar gebleken. Om de weg de beschreven functies voor autobereikbaarheid, regionale fietsroute en hoogwaardig openbaar vervoersroute te kunnen laten hebben, is een verbinding nodig door de polder Nieuw-Boekhorst, waarin met het nu voorliggende plan wordt voorzien.

In het ontwerp is de ligging van de weg vervolgens zo uitgewerkt dat deze aan de rand van de polder komt te liggen zodat er zo weinig mogelijk versnippering optreedt. Deze ligging biedt eveneens de mogelijkheid om de naast de weg liggende ecologische verbindingszone (zoals opgenomen in het beleid van de provincie Zuid-Holland) in samenhang met de aanleg van de weg in te richten. Met de aanleg van de weg ontstaat derhalve ook nieuwe natuur en nieuw leefgebied voor in het gebied reeds voorkomende soorten maar ook voor nieuwe soorten. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de rugstreeppad en de bittervoorn zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
23 juli 2015

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190014978003

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Gedragscodes

U geeft aan dat u gebruik zult maken van de goedgekeurde gedragscode van de Unie van Waterschappen en dat u derhalve voor de kleine modderkuiper en de rivierdonderpad geen ontheffing nodig heeft. Deze aanname behoeft echter enige nuancering.

In het algemeen geldt dat indien u van de vrijstelling voortvloeiend uit een reeds goedgekeurde gedragscode of gedragscodes gebruik wilt maken, er aantoonbaar conform volgens die gedragscode gewerkt moet worden.

In het kader van de gedragscode van de Unie van Waterschappen dat dit 'aantoonbaar' dient vorm te krijgen door, binnen de ruimte die de gedragscode biedt qua maatregelen, een op de lokale situatie toegeschreven protocol op te stellen. Als het Waterschap binnen welk gebied u uw activiteiten uitvoert een zodanig protocol opgesteld heeft, kunt u daar inhoudelijk uit putten voor uw eigen protocol. Uw protocol zou overigens niet af moeten kunnen wijken van een eventueel bestaand protocol van het betreffende Waterschap. Het protocol met de van toepassing zijnde maatregelen ten aanzien van de voorkomende soorten, moet vóór aanvang van het project zijn vastgelegd. Dit protocol dient aanwezig te zijn op de locatie. Als opsteller van het protocol bent u zelf verantwoordelijk om binnen de randvoorwaarden van de gedragscode te blijven, dit wordt niet meer getoetst door met Ministerie van EZ.

Uit de aard van reeds goedgekeurde gedragscodes vloeit voort dat de protocollen alleen onder de reikwijdte van de goedkeuring van de betreffende gedragscode valt, als ze zijn (mede)opgesteld door een deskundige met kennis van de betreffende soorten.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen
De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
23 juli 2015

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190014978003

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van heer H. de Vries op 25 februari 2015, namens de gemeente Teylingen en de aanvulling hierop van 30 maart 2015

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent de Staatssecretaris¹ van Economische Zaken hierbij aan:

Naam: Gemeente Teylingen (hierna: ontheffinghouder)
Adres: Wilhelminalaan 25
Postcode en woonplaats: 2171 CS Sassenheim:

Ontheffing **5190014978003** voor het tijdvak van: 1 augustus 2015 tot en met 31 juli 2020

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de rugstreeppad (*Bufo calamita*) en de bittervoorn (*Rhodeus amarus*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Noordelijke Randweg Voorhout', gelegen in de gemeente Teylingen, één en ander zoals is weergegeven op afbeelding 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan bittervoorn en rugstreeppad ten behoeve van de aanleg Noordelijke Randweg Voorhout' van 25 februari 2015.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuillevreiding tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te zenden.

Specifieke voorschriften

7. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan bittervoorn en rugstreeppad ten behoeve van de aanleg Noordelijke Randweg Voorhout' van 25 februari 2015 (bijlage 2 bij dit besluit).
8. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de rugstreeppad en de bittervoorn. Werkzaamheden die het terrestrisch deel van de habitat van de rugstreeppad aantasten moeten plaatsvinden in de periode van april tot begin oktober, dat wil zeggen, buiten de meest kwetsbare periode van overwintering. Het dempen van water moet plaatsvinden in de periode van augustus tot eind maart, dat wil zeggen buiten de periode waarin de meeste voortplanting plaatsvindt. Er moet ten aanzien van de bittervoorn gewerkt worden buiten de kwetsbare periode van de voortplanting; deze periode loopt van april tot en met augustus. De luchttemperatuur moet boven het vriespunt liggen en er mag geen ijs aanwezig zijn in de watergang. De watertemperatuur moet beneden de 25 graden Celsius liggen. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige² op het gebied van de rugstreeppad en de bittervoorn.

Overige voorschriften

9. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
10. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
11. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
12. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

13. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Postbus 40225, 8004 DE Zwolle.

Den Haag, 23 juli 2015

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen
De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland